

Notat

Til: Finansieringsutvalget

Kopi til: Institutt for design, Institutt for arkitektur og planlegging, Institutt for arkitektur og teknologi og Kunstakademiet i Trondheim

Fra: Fakultet for arkitektur og design

Signatur:

Fakultet for arkitektur og design takker for muligheten til å komme med høringsinnspill på forslaget til rammefordelingsmodell ved NTNU. Vårt innspill er basert på presentasjon og drøftinger på instituttnivå, i ledermøte, fakultetets forskningsutvalg og utdanningsutvalg, samt digitalt allmøte holdt 20. mars. Under følger våre refleksjoner og svar på problemstillingene stilt til foreslått modell:

Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?

- Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?
- Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekt med åpen ramme? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår økonomiske disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?

Dempeledd

AD stiller seg bak en modell som benytter et dempeledd for å utjevne effektene av aktivitetsendringer. Grunnen til det er flerdelt:

Den ene grunnen er at dempeleddet vil gjøre virksomhetsstyringen enklere i perioder hvor det skjer aktivitetsendringer. Vi har nå førstehånds erfaring med kombinasjonen aktivitetsøkninger på grunn av flere studieplasser, strengere krav til avsetninger, krav om mindre bruk av midlertidig arbeidskraft, reduksjon av studieplasser og andre bevilgningstrekk. Vi har sett at vi med momentaneffekter på bevilgningssvingninger har fått en stor utfordring i virksomhetsstyringen. Et dempeledd vil gjøre at man bygger både opp og ned med lavere takt og kanskje mer bærekraftig. Noe av formålet med rammefordelingsmodellen er at den skal bidra til en stabil og forutsigbar økonomi for fakultetene. Dempeleddet bidrar til dette.

Postadresse

Org.nr. 974 767 880

Besøksadresse

Telefon

Saksbehandler

7491 Trondheim
Norway

postmottak@ad.ntnu.no
www.ntnu.no

+47 73597900

Jørgen Fallmyr

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

Den andre grunnen har med solidaritet å gjøre. Ved å innføre dempeledd i utdanningsbevilgningen "eksponerer" vi oss mot resten av NTNU i bevilgningsoppgang, og –nedgang. Fakultetene vil da i større grad kollektivt hjelpe hverandre i perioder med aktivitetsendringer. Uten demping er man 100% prisgitt sin egen produksjon og konsekvenser av oppgang og nedgang. Sånn sett virker dempeleddet risikospredende – noe vi anser som positivt.

Når det gjelder nivået på dempeleddet har vi ikke noen sterke formening om størrelsen. Om insentivstyrken er riktig på 60%, 65% eller 70% er ikke helt enkelt å ta stilling til, men vi vil poengtere at det er viktig at man ikke begynner å bevege seg mot ytterpunktene av styrkeintervallet. Om en velger 20% insentivstyrke vil man risikere å jevne ut endringene så mye at det vanskeliggjør opptrapping ved aktivitetsendringer. På motsatt side, vil en insentivstyrke på 90% gjøre dempingen for ineffektiv. Vi tenker derfor at 65% er et godt utgangspunkt, så kan styrken diskuteres når modellen skal revideres.

Medfinansiering EU-prosjekt

Ved AD er det enighet om behovet for en tilleggsfinansiering på EU-prosjekter. Grunnen til det er at man ønsker å unngå at man dreier for mye mot NFR og andre nasjonale bidrag som har en større finansieringsprosent enn EU-prosjekter, og heller opprettholder den internasjonale orienteringen vi har hatt de siste årene. Vi har lyktes meget godt med EU, og ønsker å fortsette å bygge opp under dette. I den sammenheng kommer en slik tilleggsfinansiering godt med.

Likevel ser vi at den skisserte modellen har noen problemer knyttet til hvordan denne finansieringen hentes. Noen eksempler hentet fra regnemodellen:

- HF har forventet fremgang i EU-aktivitet i beregningsperioden, og skulle dermed hatt 200 000kr i tilleggsfinansiering. Men, siden de har en «for stor» andel av bevilgningen på ramme drift, ender de opp med å skulle betale inn til fellesskapet for å dekke tilleggsfinansieringen. Dette gjelder IE og MH også.
- SU og VM har nedgang i aktivitet, og må derfor betale inn sin 20% av tilleggsfinansieringen. I tillegg må de være med på spleiselaget og betale inn enda mer til fellesskapet. For SU sin del medfører da tilleggsfinansieringen et bevilgningstap på nesten 1MNOK. Da er det vanskelig å forstå dette som en tilleggsfinansiering.

Enhet	Endring i EU-aktivitet fra 2024 til 2025	20% Medfinansiering (endring i aktivitet * 20 %)	Endel av spleiselag (RD bevilgning 2024)	Spleis på endring i medfinansiering	Netto endring
AD	3 103	621	5 %	209	412
HF	1 000	200	8 %	375	175
IE	1 182	236	19 %	863	627
IV	4 327	865	16 %	735	130
MH	1 057	211	16 %	744	533
NV	12 069	2 414	11 %	529	1 885
OK	2 200	440	6 %	286	154
SU	-898	180	17 %	768	948
VM	-1 000	200	2 %	99	299
Totalt	23 040	4 608	100 %	-4 608	-

Den enkeltes bidrag i spleiselaget spiser altså opp eventuell tilleggsfinansiering, så man blir sittende igjen med småpenger, eller enda verre – negativ tilleggsfinansiering. Da ender man opp med at de som ikke lykkes med EU-aktiviteten sin må finansiere tilleggsfinansieringen til de som lykkes. I et solidaritetsperspektiv er det da noe som skurrer.

Vi ber om at foreslått modell ikke implementeres, men samtidig ønsker vi at tilleggsfinansiering for EU-prosjekter opprettholdes.

Dette kan eksempelvis gjøres ved hjelp av en felles, lukket pott som holdes tilbake på sentralnivået og fordeles etter endring i aktivitet eller totalaktivitet. Denne kan være enten på RSO eller RD. Potten kan være fast hvert år og reguleres med samme takt som bevilgningen ellers. I tillegg bør mekanismen unngå å medføre «straff» i form av bevilgningstrekk ved nedgang i aktivitet.

Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?

For AD er det greit om denne utelukkes fra RFM. Indikatoren anses som kompleks å forstå, og planlegge ut fra. Det øker risikoen for feil i utviklingsbanen og dermed lavere kvalitet på bevilgningsberegningen. Den økonomiske betydningen av indikatoren oppfattes også som lav i høringsnotatet da den kun utgjør 6,9MNOK på NTNU-nivå.

Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

Vi velger å følge prinsippene om enkelhet og solidaritet, og mener derfor modellen med generell/flat sats vil være mest hensiktsmessig for NTNU. Det vil da ikke oppstå behov for omfordeling og «spleiselag» mellom fakultetene ved tildeling av nye studieplasser. Man behandler også fakultetene i stor grad likt. Vi tenker at totalbelønningen må ses i sammenheng med ekstra studiepoengproduksjon, og denne er allerede nivellert i kategorier.

Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?

Før vi svarer på metode for omfordeling av studieplasser vil vi først problematisere hvor ulikt skodd fakultetene er med tanke på finansierungsgraden av studieplasser. AD har i nåværende stund fullfinansiert rundt 52% av sine studieplasser, noe som er nest minst på NTNU. Kun ØK er «dårligere stilt» med 48%. I andre enden av skalaen har vi HF, NV og SU som alle har over 90%.

Fakultet	Basisbevilgning v/fullfinansiering	Reell basisbevilgning eksl. øremerkinger	Differanse	Andel fullfinansierte
AD	169 403	87 391	- 82 012	52 %
HF	218 802	201 537	- 17 264	92 %
IE	519 575	419 827	- 99 748	81 %
IV	410 004	355 453	- 54 551	87 %
MH	483 561	317 985	- 165 576	66 %
NV	254 244	244 502	- 9 742	96 %
SU	457 822	424 182	- 33 640	93 %
ØK	248 530	119 331	- 129 199	48 %
Uspesifisert	3 212	-	- 3 212	0 %
Sum	2 765 154	2 170 209	- 594 945	78 %

Tar en høyde for at AD har studieprogram med spesielle og tildels store behov for arealer, veiledning, materialbruk og verkstedbruk er finansierungsgraden i realiteten enda mindre. Vi må i stor grad selv leie undervisningsrom til eksklusivt bruk da våre utdanninger har en undervisningsform som ikke egner seg i klasserom og auditorium. I tillegg har eksempelvis KIT egen opptaksprosess som ikke benytter seg av det sentrale opptaket, men vi er likevel med på å betale for det på lik linje med andre fakultet.

Vårt poeng er at fakultetene kan virke å ha veldig forskjellige forutsetninger for å gi fra seg bevilgning knyttet til studieplasser. Ved AD har vi en oppfatning om at vi allerede er underfinansiert, og det vil da påføre oss enda større utfordringer om vi må være med på å finansiere opp studieplasser til fakultet som har tilsynelatende god dekning.

Vi mener derfor at første punkt på lista bør være en utjevning av finansierungsgraden for studieplasser. Først da kan man operere etter modeller hvor bevilgning går frem og tilbake alt etter hvor studieplasser flyttes. Vi har forståelse for at det er utfordrende å forklare hvorfor finansierungsgraden er blitt som den er blitt, men vi vil gjerne ta en diskusjon på hvorfor man har tillatt det, og hvorfor det ikke foreslås utbedret før man etablerer en ny RFM.

Når det gjelder modellene i seg selv legger vi oss på samme lest som tidligere. Vi stiller oss bak prinsippene om forenkling og solidaritet. Det gjør at vi foreslår «KD-modellen» som den er ved tilføring av nye studieplasser over statsbudsjettet. Vi foreslår også modellen med generelle satser ved omfordeling av studieplasser for mottagende fakultet.

Når det gjelder modell for avgivende fakultet heller vi mot å foreslå modellen som omfordeler bevilgning pro-rata mellom fakultetene da vi mener denne opptrer mest solidarisk. En spisset modell, hvor fakultet som allerede sliter med opptak og fullføring skal gi fra seg bevilgning først, vil ikke være særlig solidarisk, mener vi. Da er det bedre at alle fakultetene bidrar inn i en slik omfordeling.

Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

Per nå ønsker vi å forberede finansieringsutvalget på at vi kommer til å spille inn en del momenter til høringen om totalfinansieringsmodellen. ADs utdanninger har en egenart som setter spesielle krav til infrastruktur, veiledning, undervisning og materialbruk. Vi benytter for eksempel egne tegnesaler til undervisning, eksaminering og utstilling på flere av studieprogrammene våre. Dette er ting vi finansierer over egen ramme, og som flere andre fakultet unngår ved å i større grad lene seg på NTNUs felles ressurser som for eksempel auditorier, klasserom, grupperom og eksamenslokaler. Dette, sammen med vår lave andel av fullfinansierte studieplasser gjør totalfinansieringen vår mer utfordrende enn den kunne vært.

Vi vil trekke frem Kunstakademiet (KIT) spesielt i denne sammenhengen. Andre kunstutdanninger i Norge har vært unntatt fra finansieringssystemet, fordi «tellekanter» i liten grad har fungert for kunstfeltet. KIT har imidlertid, som en del av NTNU, vært underlagt samme regime som andre fagområder.

KIT har arbeidet strategisk og godt over flere år for å utvikle seg som et kunstakademi ved et universitet, med de særpreg det innebærer. De har etablert ph.d.-utdanning og de har etter hvert fått tilslag på flere BOA-prosjekter. Det forventes at begge deler vil bidra til publikasjoner. Alt dette har vi kalkulert med at skal gi resultater som ville ha generert resultatuttelling i dagens finansieringsmodell. Når denne nå endres, faller en vesentlig del av estimert bevilgning i langtidsperioden bort, og det vil ta noe tid å finne tilbake til et balansert langtidsbudsjett.

Dagens finansieringsmodell innebærer at en del av bevilgningen holdes igjen på nivå 1 for å kunne tilby felles tjenester og infrastruktur. AD generelt, men KIT spesielt, benytter i mindre grad denne infrastrukturen. Konkret betyr dette at de kjører lokalt opptak, og at de ikke bruker NTNUs felles undervisningsrom eller eksamenslokaler. Vi opplever derfor at vi er med på å «betale» for tjenester og infrastruktur vi ikke benytter.

KIT har gjort «alt rett», de har arbeidet langsiktig og strategisk med faglig utvikling der de har tilpasset seg det å være en del av et universitet generelt, og NTNU spesielt. Raske endringer i eksterne rammebetingelser rammer et lite institutt svært hardt. Fakultetet vil gjøre sitt for å hjelpe Kunstakademiet over kneika, men mener samtidig en støtte fra NTNU via totalfinansieringsmodellen være et viktig bidrag, både i form av kroner, og som et signal om anerkjennelse.

Notat

Til: Finansieringsutvalget

Kopi til:

Fra: Det humanistiske fakultet

Høringssvar fra Det humanistiske fakultet, 3. april 2024

- **Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?**
  - **Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?**

Det er flere faktorer som må vurderes når vi velger en av de skisserte modellene. Blant de fire alternativene bør vi vurdere følgende aspekter:

- Økonomisk forutsigbarhet: En modell som gir stabilitet og forutsigbarhet for fakultetet er å foretrekke. Dette bidrar til en mer effektiv ressursallokering.
- Sårbarhet: Uten et dempeledd kan økonomien bli for sårbar for svingninger i aktivitetsnivået. Derfor vurderes en modell med dempeledd som hensiktsmessig.
- Effektivitet: Modellen bør samtidig oppmuntre til produktivitet og kvalitet i forskning og undervisning.

Konklusjonen blir derfor at fakultetet anbefaler dempeledd på studiepoengproduksjonsindikatoren, og vi støtter at 65 % insentivstyrke er et riktig nivå på lang sikt.

- **Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekt med åpen ramme? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår økonomiske disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?**

Fakultetet ønsker en medfinansieringsordning av EU-prosjekter. Det er nødvendig at det ikke skapes disincentiver til EU-prosjekter i ny finansieringsmodell. EU-prosjekter er ofte underfinansierte og kan gi fakultetet prioriteringsutfordringer i perioder med strammere økonomi. Ifølge fakultetets

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim		Hovedbygningen	+47 73595000	
Norway	postmottak@ntnu.no			
Høgskoleringen 1	www.ntnu.no			

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

beregning vil en kompensasjon på 20% gi EU-prosjekt noenlunde like rammevilkår som øvrige eksternfinansierte prosjekter.

- **Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?**

Fakultet vil foretrekke en forenklet modell der fullføringsindikatoren ikke videreføres.

- **Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?**

Det er vanskelig å se den fulle konsekvensen av de ulike modellene. Fakultetet har likevel landet på, at differensiert sats er mest hensiktsmessig for institusjonen i sin helhet. Hovedoppgaven til RFM skal være å fordele bevilgning til fakultetene på en måte som gjenspeiler kostnadsnivået. Uavhengig av hvilken modell NTNU til slutt lander på, mener vi at samme modell bør gjelde for både nye og omfordeling av studieplasser.

- **Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?**

Henviser til svar på forrige spørsmål. Det bør være samsvar i modell for nye og omfordeling av studieplasser. Vi støtter derfor forslaget om differensierte satser. Dersom bevilgning for mottakende er større enn bevilgning fra avgivende vil restsummen måtte fordeles pro rata fra alle fakultet.

- **Er det andre momenter dere ønsker å belyse?**

- Kunstfag

Fakultetet opplever ikke at foreslått bevilgningsmodell tar hensyn til særegenheten til kunstfagene. Disse fagområdene har vært underfinansiert i gammel modell og vi ser ingen løsning på dette i ny modell. Kunstfagene er avhengig av kryssfinansiering fra andre fagområder på fakultetet. Dette slår spesielt uheldig ut når kunstfagene er plassert på et mindre fakultet. Utfordringene forsterkes når også fagområdene som er med på kryssfinansieringen går inn i perioder med strammere økonomi.

Den resultatbaserte modellen er lite hensiktsmessig for kunstfag og andre fagområder som i begrenset omfang har mulighet til å påvirke resultatene. En ny RFM bør ha en struktur som er bærekraftig for alle fagområder. Vi mener nødvendig kryssfinansiering burde vært finansiert pro rata.

- Er fordelingen 70/30 phd produksjon hensiktsmessig (hoved/biveileder)

Innen forskningsområdet ser vi at RFM sin fordeling av resultat på ph.d.-indikatoren kan være problematisk. Når doktorgrad deles opp i 70 % til hovedveileders fakultet og 30 % til medveileders fakultet, kan dette føre til at vertsfakultetet ikke bruker veileder fra annet fakultet for å unngå inntektstap. Dette kan gjøre at kandidaten ikke får det optimale veilederteamet for sitt prosjekt.

Hoveddelen av kostnaden i doktorgradsløpet faller på vertsfakultet. Vi anbefaler derfor at 100% fordeles til enheten som har kostnadene og risikoen. Veiledere fra andre fakultet betales fra vertsfakultet.

Notat

Til: Seksjon for virksomhetsstyring

Kopi til:

Fra: Fakultet for informasjonsteknologi og elektroteknikk

IE-fakultetet - Tilbakemelding på høring om ny finansieringsmodell ved NTNU

Innledning

IE-fakultetet ser på revideringen av finansieringsmodellen som en svært viktig sak for NTNU, da den potensielt kan få store og langsiktige økonomiske konsekvenser for fakultetene. Overordnet mener IE at NTNUs rammefordelingsmodell bør følge KDs finansieringsmodell. Det gir transparens og tydelige styringskriterier. Det er viktig at det strategiske handlingsrommet ligger ved fakultetene og instituttene, der primærproduksjonen foregår.

Det er i notatet om ny finansieringsmodell ikke i tilstrekkelig grad klargjort hvilke effekter de ulike finansieringsmodellene vil ha på lang sikt, samt hvilke kriterier som skal gjelde for finansiering av omstilling og medfinansiering av EU-prosjekter. IE er opptatt av at finansieringsmodellen er enkel å implementere og ikke krever store administrative ressurser i oppfølgingen.

Spørsmålene i høringsnotatet er blitt behandlet i dekanens utvidede ledergruppe og i fakultetsstyret og nedenfor følger fakultetets tilbakemelding.

Oppsummering fra IE

- IE mener at prinsippene for NTNUs rammefordelingsmodell bør følge KDs finansieringsmodell.
- IE ønsker modellen *Ikke_EU - demp* med en intensivstyrke på 80 %.
- IE mener at rammefordelingsmodellen ikke bør inkludere medfinansiering av EU-prosjekter, men at egenfinansiering til EU-prosjekter bør ivaretas gjennom fakultetenes prioriteringer.
- IE mener som nevnt at prinsippene for NTNUs rammefordelingsmodell bør følge KD-modellen, og at fullføringsindikatoren derfor bør inngå i NTNUs rammefordelingsmodell.
- IE mener at rammefordelingsmodellen bør benytte en generell/flat sats ved tildeling av nye studieplasser og omfordeling av studieplasser.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 TRONDHEIM	E-post: postmottak@ie.ntnu.no	O.S. Bragstads plass 2 E	+47 73 59 42 02	Vegard Kildal
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47	Tlf: +47 73 59 42 03

Adresser korrespondanse til saksbehandlerenheten. Husk å oppgi referanse.

- IE mener at finansieringen ved omfordeling av studieplasser bør baseres på strategiske vurderinger, ikke et pro-rata spleiselag mellom fakultetene.
- IE mener at omstilling i hovedsak bør finansieres gjennom fakultetenes egne avsetninger, og at en sentral omstillingspott benyttes i mindre grad.

Vurderinger

- **Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?**
  - **Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?**
  - **Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekt med åpen ramme? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår økonomiske disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?**

IE ser fordeler og ulemper med alle de fire skisserte rammefordelingsmodellene. Vi støtter det som står i høringsnotatet om at den viktigste jobben til finansieringsmodellen er å gi stabilitet og forutsigbarhet for kjernevirksomheten, og at strategiske prioriteringer og føringer i første rekke må skje gjennom god virksomhetsstyring, faglige prioriteringer og god enhetlig ledelse.

Man bør ikke tillegge en fordelingsmodell formål og oppgaver som den ikke er i stand til å løse. Det er foreslått incentivstyrke på studiepoeng på 65 %, og det legges opp til at 35 % på resultatindikatoren skal fordeles jevnt mellom fakultetene. IE mener at enheter som ikke er økonomisk bærekraftige må legge om sin drift og ikke bør være avhengige av en overordnet fordelingsnøkkel på 35 %. De enhetene som har de største oppgavene med utdanning må få størst uttelling. Videre ser fakultetet en vesentlig verdi i at finansieringsmodellen er transparent og at det er enkelt å «følge en krone» mellom fordelingsmodellene på ulike nivå. Fakultetet forstår behovet for en demping, men mener at 65 % uttelling gir for høy demping og ikke vil gi tilstrekkelig incentiv for at alle enheter har økonomisk bærekraft. Fakultetet foreslår en uttelling på 80 %, som er samme prosentvise sats som i dag og det vil gi produserende enheter større uttelling for sine utdanningskostnader.

IE mener at rammefordelingsmodellen ikke bør inkludere medfinansiering for EU-prosjekter, men at egenfinansiering til EU-prosjekter bør ivaretas i fakultetenes viderefordelingsmodeller. Det er svært mange ulike typer EU-prosjekter og det vil være instituttene og fakultetene som skal ta den strategiske beslutningen om hvilke typer prosjekter som skal prioriteres og medfinansieres. IE mener at EU-aktivitet er svært viktig for NTNU, men denne aktiviteten vil være av ulik art inn mot ulike type programmer. Det er derfor uheldig å beslutte medfinansiering uten at det er tydelig klargjort hva som er kriterier for å få medfinansiering, samt hvilken type aktivitet det vil gjelde.

NTNU har nå en modell der økonomioppfølging for EU-prosjekter ligger på fakultetene, og medfinansieringsordningen bør derfor også ligge lokalt. IE har forståelse for at det er krevende for svært små enheter å søke EU-prosjekter, og prorektor for forskning kan kunne sette av noen strategiske midler fra dagens RSO-pott til denne type støtte.

Med bakgrunn i dette, foretrekker fakultetet en fordelingsmodell **med demping og en incentivstyrke på 80 % på studiepoeng og uten medfinansieringsordning for EU-prosjekter.**

- **Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?**

Fakultetet mener det er viktig å jobbe for at studentene fullfører studiene sine, og med dagens incentiver vil fullføringsindikatoren gi liten vridningseffekt mellom fakultetene. Dagens kandidatindikator har vært noe krevende å følge opp (siden det primært er emnene som driver kostnadene). IE mener likevel at NTNUs rammefordelingsmodell bør følge KD-modellen, og med basis i det bør også fullføringsindikatoren inngå i NTNUs fordelingsmodell og ikke tas ut av modellen slik det er foreslått i høringen. Kandidatindikatoren kan endres med politikk, og selv om den i dag gir liten vridningseffekt, så kan dette bli endret om få år.

- **Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?**

Kostnaden knyttet til studieplasser varierer vesentlig fra fagområde til fagområde. IE mener likevel at en generell flat sats er det som er enklest og mest overkommelig å implementere.

- **Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?**

IE mener at rammefordelingsmodellen bør benytte en generell/flat sats ved tildeling av nye studieplasser og ved omfordeling av studieplasser. For oss vil finansieringen ved omfordeling av studieplasser baseres på strategiske vurderinger ved både fakultetet og i forvaltningsorganene, og det bør derfor ikke være et pro-rata spleiselag mellom fakultetene. Dette vil være komplekst og vi ønsker enkle prosesser som er bærekraftige over tid.

Det er avgjørende at omstilling er en strategisk beslutning som finansieres i samarbeid mellom fakultetene og ikke ved hjelp av en sentral omstillingspott.

- **Er det andre momenter dere ønsker å belyse?**

Selv om IE foreslår at den foreslåtte medfinansieringsordningen for EU-prosjekter ikke blir en del av fordelingsmodellen, så mener vi at flere EU-prosjekter vil bli svært viktig framover. IE mener at det bør være strategiske valg ved NTNU som stimulerer til økt EU-aktivitet og ikke incentivordninger. Ulike typer EU-prosjekter krever ulik grad av med- og egenfinansiering og det fremgår ikke av høringsnotatet kriterier for medfinansiering. Fakultetene bør selv sette av midler til medfinansiering basert på strategi og prioriteringer. Det er viktig at det strategiske handlingsrommet ligger ved fakultetene og instituttene, der primærproduksjonen foregår.

Notat

Til: Finansieringsutvalget ved NTNU

Kopi til: Dekan IV

Fra: Fakultetsadministrasjonen IV

Signatur:

Hørings svar fra IV-fakultetet på høring om ny finansieringsmodell ved NTNU

Høringsprosess ved IV

Forutsetninger for Høringsprosessen ved IV:

- Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU, ePhorte 22/13025
- Beregningsfil tilknyttet høringen
- Meld. St. 14 (2022-2023), Utsyn over kompetansebehovet i Norge
- Spørsmål og svar om finansieringssystemet for universiteter og høyskoler

Høringsprosessen ved IV har foregått på følgende måte:

2024-02-22 – Gjort høringen tilgjengelig for fakultets- og seksjonsledelsen ved IV
2024-02-27 – Presentert oppsummering av høringsmaterialet til ledergruppen ved IV
2024-02-28 – Presentert oppsummering av høringsmaterialet til adm.ledergruppen
2024-03-05 – 2024-03-08 – Høringsmøter med instituttene
2024-03-12 – Oppsummering av høringsmøtene i instituttledergruppen
2024-03-19 – Utkast til hørings svar ferdig og gjennomgått i ledergruppen ved IV
2024-03-22 – Hørings svar godkjent av dekan
2024-04-03 – Hørings svar sendt til Finansieringsutvalget ved NTNU (siste frist)

Postadresse

7491 Trondheim
Norway
Høgskoleringen 1

Org.nr. 974 767 880

postmottak@ntnu.no
www.ntnu.no

Besøksadresse

Hovedbygningen

Telefon

+47 73595000

Saksbehandler

Høringsprosessen har blitt gjennomført av fakultetsadministrasjonen ved IV-fakultetet.

Instituttlederne på IV har blitt invitert til høringsmøter. De har kunnet invitere kontorsjef og controller til å delta i møtene. I høringsmøtene har fokuset særskilt vært på å forankre forståelse og innsikt i høringsnotatet og hørings spørsmålene. Møtene med instituttlederne har også vært et fora for å informere og oppklare KD modellen og RFM modellen. Vi har drøftet valgene som ligger i de fire modellene, samt konsekvensene av disse.

Parallelt med dette har fakultetsadministrasjonen jobbet med beregningsfilene til de fire skisserte rammefordelingsmodellene i matrisen under:

	Medfinansiering EU-prosjekter «EU»	Videreføring av KD-modellen «Ikke_EU»
Uten dempeledd på utdanning «Uten_demp»	EU-uten_demp	Ikke_EU-uten_demp
Med dempeledd på utdanning «Demp»	EU-demp	Ikke_EU-demp

For de ulike scenarioene har vi testet hypoteser og gjort kalkyler på justerte scenarioer. I kalkylene har vi testet nivåer på dempeledd på utdanning, og ulike fordelingsnøkler på finansieringen av EU-medfinansieringsordningen som er foreslått, samt alternativ EU-finansieringsordning.

Videre har vi vurdert alternativene for fullføringsindikatoren, nye studieplasser fra KD og omfordeling av studieplasser mellom fakultet på NTNU. Her har fokuset vært på effektene og konsekvensene av valgene på tvers av NTNU. I tillegg belyses poenger som må ses i sammenheng med høringen.

På generelt grunnlag mener IV at både KD og NTNUs finansieringsutvalg undervurderer en finansieringsmodells innvirkning på virksomheten. Så lenge en finansieringsmodell har resultatdrevne indikatorer så vil dette påvirke hvordan enheten innretter sin virksomhet. Når man anerkjenner dette så kan en finansieringsmodell også brukes til å oppnå måloppnåelse i henhold til de strategiske prioriteringene. I den foreslåtte modellen fra finansieringsutvalget har man valgt å videreføre indikatorene studiepoengproduksjon og doktorgrad. To betydningsfulle indikatorer som mange vil si er premissgivere for dimensjonering av bemanning og dermed også fordeling av bevilgning. Samtidig er det en risiko for at fakultetene på NTNU vil bruke disse indikatorene for alt det er verdt med tanke på å optimalisere sin uttelling. Det kan gi uheldige effekter for organisasjonen hvor man i større grad verner om sitt domene. Når de nye modellforslagene i så stor grad utelater forskningssiden av et universitet, så kan det føre til at fakultetene kommer til å bli mindre fleksible med tanke på samarbeid på tvers av fakultet. Man risikere å ikke være villig til å gi slipp på sitt inntektspotensial. Det kan for eksempel bety at man ikke vil støtte ordninger omkring fellesemner, da vil det være mer lønnsomt å opprette egne emner og dermed få

hele studiepoengproduksjonen selv, eller at man ikke vil innhente biveiledere fra andre fakultet fordi man heller vil ha 100 % av ph.d.-uttellingen selv. Slike bivirkninger vil ha bedre grobunn i modeller som enten er for endimensjonale eller hvor det er få indikatorer. NTNU må i større grad vurdere, enn hva som er gjort i høringsnotatet, hva NTNU skal være i fremtiden? Hvilke strategiske prioriteringer har vi og hvordan reflekteres dette i vår finansieringsmodell? Enten man anerkjenner det eller ikke vil valg av finansieringsmodell være utslagsgivende for dreining av virksomheten. Har NTNU ambisjon om å være et tungt forskningsuniversitet som er konkurransedyktig på den internasjonale arenaen, så må også finansieringsmodellen understøtte dette.

Oppsummert mener IV at NTNU vil være tjent med å ha **dempede** på **studiepoengproduksjonen og at man inkluderer en incentivordning for EU-finansierte forskning**. IV mener derimot at den foreslåtte medfinansieringsordningen på EU er for svak og for utydelig. Faktum er at ordningen knapt nok kan dekke finansieringsgapet slik den er satt opp i høringsnotatet. IV foreslår en alternativ modell som i større grad signaliserer at NTNU fortsatt skal satse på og prioritere EU-finansiert forskning.

Resultatdrevne Indikatorer: IV mener at både KD og NTNUs finansieringsutvalg undervurderer hvordan en finansieringsmodell med resultatdrevne indikatorer, som studiepoengproduksjon og doktorgrader, påvirker virksomheten.

Strategisk Mål: Finansieringsmodellen bør brukes til å nå strategiske mål, men den nåværende modellen kan føre til uheldige effekter ved å fremme domenevern og redusere tverrfakultært samarbeid.

Fremtidens NTNU: Det er viktig å vurdere NTNUs fremtidige rolle og strategiske prioriteringer, og hvordan disse reflekteres i finansieringsmodellen for å støtte ambisjoner om å være et ledende forskningsuniversitet.

Incentivordninger: IV foreslår å dempe vekten på studiepoengproduksjon og inkludere incentivordninger for EU-finansiert forskning, men stiller spørsmål ved den foreslåtte medfinansieringsordningen for EU.

Struktur på svar på høringsspørsmålene:

- 1) Studiepoengproduksjonsindikatoren
  - Demp
  - Ikke-demp
  - Andre forhold
  - Konklusjon
- 2) Medfinansieringsordning for EU-prosjekt
  - Signaleffekt
  - Foreslått medfinansieringsmodell
  - Alternativ medfinansieringsmodell
  - Konklusjon
- 3) Fullføringsindikatoren
  - Konklusjon
- 4) Nye studieplasstildelinger fra KD
  - Modell 1: Generelle satser/KD-satser
  - Modell 2: Differensierte satser
  - Konklusjon
- 5) Omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet
  - Modell 1: Spleis + RSO
  - Modell 2: 75 %/100 % KD-sats + RSO
  - Konklusjon:
- 6) Modell for studiepoengproduksjon og kompensasjonsordning ved omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet bør ses i sammenheng
- 7) Andre momenter

Hver seksjon gir en analyse av hvert emne, etterfulgt av en konklusjon på hva IV ønsker for hvert av høringsspørsmålene.

Høringsspørsmål

- **Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere insentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert insentivstyrke på 65 % et riktig nivå?**

Demp:

Forutsigbarhet – et dempeledd på studiepoengproduksjonsindikatoren vil gi mindre brå svingninger i rammebevilgningen ved endringer i produksjonen. Det vil være enklere å tilpasse kostnadsnivå og forpliktelser i en mer stabil inntektsmodell. Ved større svingninger er det mer krevende å omstille seg med riktig timing og nivå på tiltak, spesielt ved nedgang i inntekt.

Virksomhetsstyring og økonomistyring er krevende i vår sektor. Det er store endringer fra år til år i inntektene, samt at vi har tydelige forventninger for hva vi skal oppnå, og stramme rammer for hvor mye økonomisk handlingsrom (les. ubrukte bevilgninger/avsetninger) vi kan ha mellom år. Man trenger tid til omstilling ved større endringer (f.eks. ved kutt i bevilgning og risikoen i ekstern finansiering). Det er krevende å redusere faste forpliktelser raskt og nok. Tilsvarende vil det ved stor vekst i inntekter alltid være et spørsmål om den økte inntekten er fast eller midlertidig i forhold til hvor mye faste og midlertidige forpliktelser man kan ta på seg. Hvor stor risiko bør man ta? Man risikerer å få en økonomistyring som i stor grad baseres på start/stopp metodikk, med midlertidige tiltak på opp- og nedside. Dette er årsaker som taler for en modell med dempeledd da det gir mer forutsigbarhet.

Unngå for sterk dreiningseffekt mot utdanning – demp kan redusere for sterk vridning mot utdanning på bekostning av forskning.

Tidligere KD-modell ga uttelling i enhetspris*produksjon. Ny KD-modell er basert på aktivitetsendring, og enhetsprisen for denne endringen er høyere enn tidligere satser (i studieprogrammene til IV er enhetsverdien økt). Dette kan gi feil signaler på programnivå. Det kan tolkes slik at inntekten studiepoengene skaper er mer verdt enn før og at det kan videre tolkes som at kostnadsnivået i studieprogrammet kan økes deretter. Dette kan skape en vridning mot å legge mer ressurser i utdanning. Deler av bevilgningen må uansett prioriteres til forskningsaktivitet, og en demp vil redusere effekten noe.

Hva kan man påvirke selv? – vi har liten kontroll på eksterne faktorer, demp vil være risikoreduserende for forhold vi ikke kan påvirke selv.

Det er relevant å ta stilling til hvor stor påvirkningskraft fakultetet eller instituttene har selv. Det er faktorer utover resultatbevilgningen for studiepoengproduksjon som de siste årene har skapt størst bevilgningsendringer på NTNU og IV-fakultetet. Tildeling og tilbaketrekking av nye studieplasser, egenbetaling for internasjonale masterprogram, samt flytting av emner mellom fakultet på NTNU er alle eksempler på det.

Ungdomskullene i årene som kommer er også fallende, og det er vanskelig å forutsi hvilket studieløp studentene tar.

I sum så oppleves det som at eksterne risikofaktorer overveier interne faktorer man kan kontrollere, som i neste runde vil tale for en modell med dempeledd da disse risikofaktorene fordeles på hele universitetet. Det å ha demp er en risikoreduserende faktor som gir inntektsmodellen mer forutsigbarhet.

Ikke-demp:

Ambisiøs - det skal gi uttelling å være ambisiøs, fokusere på god kvalitet, attraktivitet og høy gjennomføringsgrad

Som fakultet er vi ambisiøse. Vi skal være attraktive for studenter, vi skal ha god kvalitet i utdanningen og vi skal levere et studentløp som gjør at studentene gjennomfører våre studier. Dette er viktige poenger som må lønne seg. Det er en sammenheng mellom å lykkes med interne initiativ og uttelling av disse resultatene i form av bevilgning. En større uttelling i form av handlingsrom vil gi sterkere incentiv til å være ambisiøse.

For solidarisk – avdemping vil muliggjøre at man kan fortsette med aktiviteter man burde avslutte.

En modell med dempeledd kan betraktes som solidarisk, men mulig for solidarisk. Hvis omfordelingseffekten av dempeleddet fortsetter å finansiere aktiviteter som ellers ikke ville blitt utført ved studentbortfall, er det ikke ønskelig med dempeledd. Dette er nok uansett et poeng som må håndteres i virksomhetsstyringen bl.a. gjennom styringssignal og dimensjonering av utdanningsportefølje, og ikke i finansieringsmodellen.

Andre forhold:

Flercampus-dimensjonen.

Med høyere satser for endringer i studiepoengproduksjon vil endringer naturligvis gi større uttelling på fakultets- og instituttnivå. For å opprettholde en forutsigbarhet vil modell med

dempeledd være fordelaktig fordi studenttall vil svinge mer jo mindre enheten er. Dempeledd vil også gi både campus Ålesund og Gjøvik en andel av total aktivitetsendring på NTNU.

Konklusjon: Demp

Det skaper bedre forutsigbarhet, demper for stor omdreining fra forskning til utdanning, og vil være risikoreduserende for ekstern påvirkning av studiepoengproduksjon. En modell tilpasset organisasjonens evne og mulighet til å justere aktivitets- og kostnadsnivået til svingninger i inntekt.

- **Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansieringsordning for EU-prosjekt? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter som er beskrevet hindre at det oppstår disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?**

Signaleffekt for fortsatt strategisk satsning.

I NTNUs strategi står det at vår forskning skal holde høyt internasjonalt nivå, og at vi skal prioritere forskere som bidrar helt i front av den internasjonale kunnskapsutviklingen. NTNU har som mål å lykkes bedre på den internasjonale konkurransearenaen. Dette potensialet er ikke tatt fullt ut ennå, men nåværende finansieringsmodell har i stor grad bidratt til at veksten NTNU har hatt de siste ti årene har vært mulig. På NTNU (og i sektoren for øvrig) vil det fortsatt være behov økonomisk stimuli for EU-finansiert forskning. Spesielt i en tid hvor mange fakultet sliter økonomisk og hvor ressurskrevende søknadsprosesser og dårligere finansierte prosjekter fort kan bli nedprioritert.

For fagmiljøene som har ambisjonen om fremragende forskning, etterspørres det en modell som signaliserer at man fortsatt skal satse på EU. Derfor må vi ha en ordning på NTNU for å signalisere at man fortsatt skal satse på EUs virkemiddelapparat som finansieringskilde til forskningsprosjekter, til tross for at søknadsprosessene er mer omfattende og har dårligere finansiering enn andre typer bidragsprosjekt.

IV støtter modellforslaget som inkluderer en EU-komponent i finansieringsmodellen til NTNU. Under belyser vi derimot utfordringer med den foreslåtte medfinansieringsordningen, og gir innspill på en alternativ EU-komponent.

Utfordringer med foreslått medfinansieringsmodell

Utfordringer med foreslått modell - det er en komplisert omfordelingsmekanisme med relativt beskjeden bevilgningsuttelling på fakultetsnivå. Dette kan skape misforståelser og usikkerhet knyttet til å søke EU-finansiering.

Vanskelig å forstå – lite transparent og forutsigbar modell

Kort oppsummert vil det være den relative endring i forhold til de ulike fakultetene i EU-omsetning, samt andelen man er forpliktet til å finansiere i modellen som avgjør endringen i netto finansiering. Dette er i utgangspunktet en uoversiktlig, lite transparent og lite forutsigbar modell. Samtidig gir denne ordningen marginal nettofortjeneste, og vil ikke dekke egenfinansieringsbehovet.

Alternativ medfinansieringsmodell

Modell med åpen pott som andelsmessig omdisponeres etter andel av NTNUs EU-omsetning finansiert av RSO (inkludert som en del av 6-prosenten som holdes av i dag).

Kort om tall

NTNU hadde i 2023 en EU-omsetning på rundt 370 MNOK, med en egenfinansiering på ca. 100 MNOK. Dette ga en total kostnad i EU-prosjekter på 470 MNOK (370 + 100). Dette tilsvarer en egenfinansieringsandel på 21 %. Det er lagt til grunn i EU-medfinansieringsmodellen en kompensasjon på 20 %. Det er ikke langt unna faktisk regnskap for EU-prosjektene i 2023, og gir mening som utgangspunkt for å ha en ordning med kompensasjonsledd på 20 %.

Egenfinansiering i 2023 på ca. 100 MNOK er dekket av opparbeidet EU-resultatbevilgning. Men fremover vil det ikke komme nye friske midler fra KD ved vekst i EU.

Alternativ modell:

Det etableres en endringsbasert EU-medfinansieringsordning som øker og reduseres med 20 % av endringen i NTNUs EU-omsetningen fra år til år. Potten omfordeles andelsmessig mellom fakultet basert på fakultetenes endring i EU-omsetning * 20 %. Effekten er at fakultetene får finansiering til å dekke endringen i egenfinansieringsbehovet.

RSO-rammen finansierer endringsbeløpet

I praksis foreslår IV at det er RSO-rammen som finansierer endringen i medfinansieringsleddet. Om NTNU øker EU-omsetningen med 100 MNOK fra 2024 til 2025 vil det gi en økning fra RSO-rammen på 20 MNOK i økt bevilgning til fakultetene. Om NTNUs EU-finansierte forskning går ned med 100 MNOK, vil det føre til at det tilbakeføres 20 MNOK fra fakultetene til RSO-rammen da behovet for egenfinansiering går ned. Konkret går da opparbeidede EU-resultatbevilgning hos fakultetene tilbake til RSO rammen for annen type stimuli.

Dette vil være en ordning som gir en sammenheng mellom utvikling i EU-omsetning og behovet for egenfinansiering i prosjektene. Det er ikke et disincetiv for EU-finansiert forskning, heller tvert imot. Det setter også RSO-rammen i arbeid til å målrettet stimulere for økt EU-aktivitet gjennom å være en strategisk resultatdrevet medfinansieringsordning.

Over årenes løp vil det være enheter som vokser og andre som reduserer på EU-finansiert forskningsaktivitet, og dermed er det rasjonelt at man skal kunne øke/reducere sin andel av potten over tid.

Ordningen vil oppleves forutsigbar, transparent og enkel å administrere. Og det skal en voldsom vekst til før det blir krevende å bruke RSO-rammen til å finansiere ordningen. I så fall kan man på forhånd sette et tak på ordningen som pris- og lønnsjusteres i takt med bevilgning.

Hva med dagens interne ordninger?

Dagens EU-incentivordning, inkludert reverseringseffektene fases ut over tid. RSO-toppfinansieringsordninger beholdes.

Eksisterende EU-incentiver trappes ned i takt med at prosjekter som allerede har godkjent incentivmidler fullføres. De mottar incentiv ut prosjektperioden eller man lager en utfasingsordning for disse prosjektene. Reverseringseffekten i RFM to år etter gjennomføres i henhold til dagens rutiner (vil føre til en opptrapping av RFM bevilgning når forskuddsordningen går mot 0,-, da den er basert på endring mellom år). RSO-toppfinansiering og tilhørende EU-ordninger forblir en del av RSO-rammen.

Konklusjon: Ja til medfinansieringsordning med alternativ modell

Modell med pott som andelsmessig fordeles mellom fakultetene etter andel av NTNUs EU-omsetning. Økning i EU-omsetning på NTNU fører til økt pott finansiert fra RSO-rammen.

Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?

Fullføringsindikatoren er komplisert å beregne, fordele og administrere. Det er en indikator som er krevende å følge opp både på fakultets- og instituttnivå. IV-fakultetet har studieprogrammene på fakultet, så det vil være nærmest umulig å fordele ned på institutt etter hvordan formålet med indikatoren er beskrevet.

Konklusjon: Nei.

Fullføringsindikatoren bør håndteres forenklet, og heller la høyere gjennomføring hos studenter gi uttelling i form av resultatbevilging fra studiepoengproduksjon eller gjennom lukningsmekanismen.

Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

Modell 1: Generelle satser/KD-satser

Gjennomgående modell fra KD

En gjennomgående modell skaper mindre svingninger i RFM ved tildeling av nye plasser. Da unngår vi for mye omfordeling og lukningsgap i modellen som skyldes andre forhold enn fakultetets egne aktivitetsendringer.

KD-satser gjelder også ved tilbaketrekk. Dette taler også for at effektene av opptrapping og nedtrapping av studieplasser må tas der plassene tildeles/tilbaketrekkes.

Modell 2: Differensierte satser

Ingeniørprogram koster mer, som taler for differensierte satser.

På grunn av at kostnadsnivået på en ingeniørutdanning ligger høyere, og gir dertil høyere sats fra KD i bevilgningsuttelling i studiepoengproduksjon tilsier det at også nye studieplasser burde vært håndtert differensiert.

Konklusjon: Modell 1, Generelle satser/KD-satser

Det er fornuftig å legge seg tett opp mot KD-modellen for å unngå for mye omfordeling og lukningsgap i modellen ved tildeling og trekk av studieplasser fra KD.

Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?

Modell 1: Spleis + RSO

Uklar finansieringsordning – modell 2 oppleves mer transparent og forutsigbar. Uklar forpliktelsesmodell for finansering fra spleiselaget.

Modell 2: 75 %/100 % KD-sats + RSO

Fire scenarier – Avvikle program, redusere plasser, opprette nytt program, oppskalere plasser i eksisterende program.

Man trenger ulik kompensasjon og finansiering for ulike scenarier mht. omfordeling. Man trenger tid til å tilpasse seg fordi man kan gi fra seg studieplasser, men fortsatt ha bemanning og forpliktelser.

De ulike scenarioene beskrives nærmere nedenfor, og vil være avhengig av marginalkostnaden per studieplass, utviklings- og avviklingskostnader og handlingsrommet til å redusere faste forpliktelser:

- Ved opptrapping av et eksisterende program vil marginalkostnaden av en ekstra student være lav, gitt at det ikke er program som må gjennom større omstrukturering. Marginalkostnaden kan være høyere om man kommer på et nytt terskelnivå for antall studenter man kan ha gruppert i emnene eller ved økt aktivitet som krever investeringer og eller labaktivitet, eller behov for flere ansatte for å kunne følge opp studentene.
- Ved nye studieprogram er marginalkostnaden høy pga. kostnader knyttet til utvikling og etablering av studietilbudet. Det kan være ulikt kostnadsnivå avhengig av bruk av eksisterende emner, utvikling av nye emner, behov for økt og/eller ny kompetanse, samt drift og investeringer knyttet til det nye programmet.
- I motsatt tilfelle vil man ved reduksjon i plasser ha det samme perspektivet som nevnt i avsnittet om marginalkostnad, bare som en reduksjon.

- Ved nedleggelse av et program er det gitt at aktiviteten avsluttes over en periode, men det er ikke gitt at avgivende fakultet får tilsvarende reduserte kostnader om varige forpliktelser blir liggende også etter at programmet er lagt ned.

Dimensjonering av studieplasser – ved valg av ikke-demp på studiepoengproduksjon vil effekten for avgivende fakultet være at man taper både 75 % av studieplass-satsen og potensiell resultatbevilgning. Det vil kunne være en brems for smidig dynamikk ved dimensjonering av plasser.

Konklusjon: Modell 2: 75 %/100 % KD-sats + RSO

Vi støtter finanseringsutvalgets anbefaling. Forslaget om kompensasjon på 75/100 % av KD-sats bør evalueres i hvert av scenarioene for avgivende og mottakende fakultet. Vi trenger også mer informasjon om størrelsen og tidshorisont for omstillingspott fra RSO.

Modellvalgene man tar knyttet til aktivitetsendring i studiepoengproduksjon og omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet må ses i sammenheng. Effekten av disse modellene sett i sammenheng er spesielt utslagsgivende i modell hvor avgivende fakultet gir fra seg ubrukte plasser til mottakende fakultet hvor det skal følge med kompensasjonsbevilgning (75/100 % av KD-sats) med hver plass i en opptrappings/nedtrappingsfase.

Det avgivende fakultet vil trolig måtte ta dette fra instituttnivå. Da vil institutt både gi fra seg et inntekspotensial som skapes ved å fylle ubrukte plasser, samt at de går gjennom en nedtrapping av egen bevilgning over perioden plassene omplasseres mellom fakultetene. Om modellene er svært inntektsvridende fra avgivende til mottakende fakultet vil det skape en stor barriere for en dynamisk omfordeling av plasser. På avgivende fakultet bør det ha en rasjonell sammenheng mellom nedgang i bevilgning og mulighet for kostnadsreduksjon knyttet til de reduserte plassene. På mottakende fakultet bør behovet for bevilgningsøkning ha en sammenheng med de økte oppstarts- eller driftskostnadene av å drive de nye plassene. Spesielt når enhetsverdien på aktivitetsendring i studiepoengproduksjon på en studieplass er økt betraktelig fra tidligere KD-modell vil det være tilfeller hvor avgivende institutt kan gi fra seg mer bevilgning som kompensasjon enn emneproduksjon i avgivende studieplasser har generert for instituttet. For mottakende enhet vil sammenhengen mellom kompensasjonssats og økt studiepoengproduksjon gi betydelig inntektsvekst utover kostnadsbehovet. Da kan man stå i situasjoner hvor NTNU har økt mer i kostnader totalt for avgivende og mottakende fakultet enn hva inntektsveksten de omfordelte plassene skulle kunne gi.

I en mer dynamisk innstilling til omfordeling av studieplasser vil et dempeledd redusere hindringer for omfordeling av studieplasser. Dette vil tillate fakulteter å motta resultatbevilgning når andre enheter lykkes, og dermed være mer villige til å omfordele ubrukte studieplasser.

Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

- **Behov for ekstern subsidiering av EU-porteføljen ved vekst**
  - NTNU må være tydelig, sammen med sektoren, omkring behovet for subsidiering av EU-finansiert forskning. Noe tilsvarende Retur-EU som finnes i instituttsektoren. Det investeres så store summer fra staten til EUs virkemiddelapparat, og da er det åpenbart at det også må åpnes opp for at universitets- og høyskolesektoren skal ha rammebetingelser til søke på utlysninger i Horizon Europe. Om vi skal fortsette veksten i EU-finansierte forskningsprosjekter trenger vi friske midler for å dekke økt egenfinansiering – alternativet er å bruke bevilgning fra andre aktiviteter på NTNU, eller ikke vokse fra nåværende nivå.
- **Tydeliggjøring av interne EU-finansieringsordninger på NTNU**
  - EU-finansiering vil i mange år fortsatt omtales som incentiver i organisasjonen, noe som bør ryddes opp i overgangen til ny modell, og jobbes med kategorisk slik at alle i organisasjonen forstår de interne ordningene.
  - Vi har hatt en historisk god KD-ordning for EU-prosjekter, og uoversiktlig interne EU-incentivordninger. Alle interne EU-finansieringsordninger på NTNU må ses i sammenheng med RFM for å unngå misforståelser og skape tydeligere rammer for EU-prosjekt og vertsinstitutt.
- **Omstilling og dynamisk virksomhetsstyring uavhengig finansieringsmodell**
  - Det må være klare signaler om dynamikk i organisasjonen til å gjøre omstilling til rett tid på riktig nivå, uavhengig av RFM-modell.
- **Opprettholdelse av ph.d.-aktivitet i lys av ny finansieringsmodell**
  - Ny finansieringsmodell har kun ph.d. som forskningsindikator. Vi må fortsatt sette oss gode og realistiske mål for å opprettholde ph.d.-produksjonen. Det betyr videre at det må være større fokus på hvor ph.d.-ene skal finansieres fra i fremtiden for å opprettholde dagens nivå.
- **Økt fokus på BOA-portefølje i lys av ny finansieringsmodell**
  - Uten resultatdrivere bak BOA-porteføljen vil internt fokus på sammensetning av BOA-porteføljen og faktisk tilgjengelig bevilgning til egenfinansiering i forskningsaktivitet bety mer. Det krever tydeligere retning og forventinger på hvilke prosjekter man søker og godkjenner, samt samspillsøkonomien i BOA-prosjekt.

- **NTNU er tjent med å ha 3 sterke Campusbyer med sine sterke profiler**
  - NTNU har mange Campus og 3 Campusbyer, Trondheim, Ålesund og Gjøvik. Det er viktig at ny finansieringsmodell ikke gir incentiv til å svekke profilen som NTNU har med å skape «Kunnskap for en bedre verden» i alle 3 Campusbyene.

- **Evaluering av ny RFM innen tre år**
  - Vi bør sikre at forutsetningene for ny RFM (og TFM) fortsatt er gjeldende. I tillegg bør vi evaluere om effekten av RFM (og TFM) er som forventet.

Notat

Til: Seksjon for virksomhetsstyring v/ Annette Ysland Ludvigsen

---

Kopi til:

Fra: Fakultet for medisin og helsevitenskap

MH - Høringssvar om ny finansieringsmodell ved NTNU

Bakgrunn

NTNU skal utarbeide ny finansieringsmodell etter Kunnskapsdepartementets vedtak om ny statlig finansieringsmodell av UH sektoren gjeldende fra budsjettåret 2025. Finansieringsutvalget ble oppnevnt våren 2022 og utvalget har evaluert eksisterende finansieringsmodell inkludert en høring som fakultetet svarte ut den 23.5.23. Finansieringsutvalget har sendt ut en høring på ny rammefinansieringsmodell (RFM) og noen sentrale problemstillinger knyttet til RFM, samt skissert 4 alternativer til RFM som fakultetene er bedt vurdere.

Det ønskes at høringssvarene besvarer følgende høringsspørsmål:

- **Hvilken** av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?
  - Bør rammefordelingsmodellen **dempe og utjevne** effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et **riktig** nivå?
  - Bør rammefordelingsmodellen inkludere en **medfinansiering for EU-prosjekt** med åpen ramme? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår **økonomiske disincentiver for forskning**? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?
- Bør **fullføringsindikatoren** i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?
- Ved **studieplasstildeling**, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?
- Vil den skisserte metoden for **omfordeling** av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?
- Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

Høringsfrist er satt til **3. april 2024**.

Postadresse

7491 TRONDHEIM

Org.nr. 974 767 880

E-post:
postmottak@mh.ntnu.no
<http://www.ntnu.no>

Besøksadresse

Fred Kavli-bygget, Olav Kyrres
gate 9. Trondheim

Telefon

+47 73 55 11 00

Telefaks

+47

Saksbehandler

Torill Foss Lundgren

Tlf: +47 90 65 39 07

Drøfting

MH har valgt å utarbeide høringssvar av en arbeidsgruppe som legger frem forslag til fakultetets ledergruppe. Instituttene er invitert til å gi innspill til arbeidsgruppen som ferdigstiller endelig høringssvar.

Det er mange forhold å vurdere for finansieringsmodeller og flere betraktninger er gitt i evalueringen av dagens modell. Videre vil **nåværende økonomiske situasjon** for fakultetene og fremtidsutsikten gitt fra Kunnskapsdepartementet for UH sektoren være vesentlige elementer som påvirker de prioriteringer MH mener er viktig å hensynta i valg av ny finansieringsmodell. En modell som er **transparent, forutsigbar og gir planleggingsrammer** også i årene som kommer er vesentlig elementer. Dette siste punkt gjelder å ivareta når metode for fremtidsprognoser på aktivitet skal anslås og rammer i langtidperioden estimeres.

Som finansieringsutvalget innledningsvis beskriver er det viktig å **skille** mellom finansieringen av virksomheten og styring av virksomheten, slik at incentiver i seg selv ikke legges til grunn for de prioriteringer enhetene tar.

Forslag til ny rammefinansieringsmodell baserer seg på endringer i aktivitet fra år til år og beregning av endrede rammer fra forrige periode basert på aktivitetsendring. Dette har MH erfaring med fra tidligere egen VFM modell. **Endringstall og faktiske produksjonstall** bør synliggjøres i modellen da endringstall i seg selv gir et uklart bilde av nivået på aktiviteten og kan bidra til usikkerhet og misforståelser knyttet til de beregnede rammer på kort og lang sikt.

Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer?

Finansieringsutvalget ber oss ta stilling til hvor solidarisk fordelingsmodellen ved NTNU skal være. Med dette innebærer det at fakultetene blir avhengig av hverandre i et økonomisk samspill hvor endringer i egen og andres aktivitet påvirker fakultetenes bevilgnings- og planleggings-rammer. En slik tilnærming vil til en viss grad gå på bekostning av forutsigbarheten for egne bevilgningsrammer som beregnes i modellen. Forutsigbarhet har over år vært et gjentagende tema diskutert lokalt på fakultetet både for VFM og RFM.

I diskusjon om dempet eller udempet modell oppfatter MH at en udempet modell i større grad legger aktivitetsnivå på innføringstidspunktet som premis videre og dette kan direkte påvirke våre strategisk valg når prioriteringer mellom utdanning og forskningsaktivitet skal tas. Det kan oppleves som sterke incentiver til å prioritere aktivitet som genererer flere SPE eller ønske om å bevare studietilbud vs å kontinuerlig vurdere studieporteføljen utfra behov og etterspørsel.

Videreføring av dempeledd på produksjonsindikatorer i RFM vil ha et delvis positivt utslag på de endringer fakultetene opplever i bevilgning ved at endringen er lavere enn tilsvarende fra KD. De fakultetene som har høyest rammer vil da også ta en større andel av lukningsmekanismen som følge av dempeleddet.

Å ha oversikt over andre fakultets planer og aktivitetsendringer blir i denne sammenheng viktig for å oppfylle vilkår om transparens i modellen. Det er derfor fra MHs side viktig at de aktivitet og aktivitetsendringer som vil påvirke egen bevilgningsramme må synliggjøres i RFM i hele planperioden. På denne måten kan fakultetene, i større grad, ta stilling til den usikkerheten som ligger i en solidarisk tilnærmet modell. **Med dette som bakteppe kan MH støtte en solidarisk tilnærming i modellen og anbefale en demping på aktivitetsendringer.**

Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?

Instituttene er fakultetenes «produksjonsenheter» og jmf punkt over er et viktig for instituttene å ha en viss forutsigbarhet i dere bevilgningsrammer. Incentivstyrken må være på et slikt nivå at fakultetene har mulighet til å videreføre den økonomiske effekten ut til enhetene og MH oppfatning av

incentivstyrke er at den bør søkes å være høyere enn de 65% som er foreslått i høringsnotatets modellutkast.

Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekt med åpen ramme?

Forskningsaktivitet er en vesentlig aktivitet ved MH hvor vi i dag opplever større og større konkurranse om forskningsmidler både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi opplever i økende grad at finansieringskilder går bort fra å fullfinansiere forskningsprosjekter og derved stiller krav til institusjonens egenfinansiering. Dette skaper utfordringer både av økonomisk, faglig og ledelsesrelatert art. Å ha et incentiv for EU finansiert aktivitet er relevant av disse grunner og EU-prosjekter er viktig for internasjonalt samarbeid, faglig fornyelse, kvalitet og relevans. Å bruke EU incentiv skal være et virkemiddel både for de som ønsker et innsteg til slike forskningsprosjekt og for de som ønsker de større og mer spesialiserte EU forskningsprosjekter. MH støtter forslaget om EU-medfinansiering, men tror en mer differensiert ordning i større grad vil treffe behovet for medfinansiering.

Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår økonomiske disincentiver for forskning?

En incentivordning for EU-prosjekter alene vil ikke hindre at det oppstår disincentiver for forskning. Ikke alle enheter ved NTNU er størrelsesmessig eller faglig satt opp slik at det er realistisk å søke EU-prosjekter. Disse er avhengig av forskningsmidler fra andre kilder som da ikke omfattes av en slik ordning i RFM. Fakultetene har ulike kilder og ulike fremtidsscenario for hvordan mulighetene til BOA finansiert aktivitet vil være slik at det ikke er mulig å ivareta alle utfall med et incentiv i RFM.

Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?

Kompensasjonsordningen bør som et utgangspunkt søke å dekke de kostnader enhetene ikke får dekket over EU-finansiering. Dette kan variere fra EUs forskjellige programmer og dekker ei heller det omfang deltagelse i EU prosjekt kan omfattes av. Kan differensiering av type prosjektdeltagelse og koordinator for EU prosjekt være elementer å ha i RFM, sammen med bruk av RSO rammen for slik egenfinansiering være et virkemiddel som treffer bedre den store variasjon av EU finansiert aktivitet?

Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?

Studiepoeng og studieplasser er vektning nok i en finansieringsmodell, fullføringsindikatoren er ikke av vesentlig betydning for å oppfylle ønskene til RFM. Dog er det slik at å fjerne en indikator i lokal fordelingsmodell går på bekostning av transparens, forutsigbarhet og dermed de tildelingsrammer som beregnes for enhetene. Dette taler for å videreføre denne indikatoren i modellen. Indikatoren er imidlertid avhengig av fullføringsgrad i sektoren som problematiserer de viktigste prinsippene i en fordelingsmodell. Indikatorens kompleksitet og mulige oppsett lokalt ved NTNU og fakultetene er ikke vurdert i høringsnotatet og derfor utfordrende å ta stilling til.

Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

Differensiert sats skiller mellom hvor kostbare programmene er, dvs. det vil gi større tildeling ved økning på mer kostbare, men tilsvarende reduksjon i bevilgning ved reduksjon av studieplasser i studieportefølje. Dersom et annet fakultet øker porteføljen med mer kostbare studieprogram, må øvrige fakultet «ta en del i regningen». Det gjør også at om et fakultet øker med mindre kostbare program vil det jevnt over komme alle fakultetene «til gode» i lukkingen på basis.

Differensiert sats vil i større grad bidra til at rammen endres i samsvar med endret aktivitet og kostnadsnivå og synes å være foretrukket alternativ. Imidlertid vil differensiert sats skape avvik mellom KD modell og NTNU modell og gi lukkingeffekter som går på bekostning av transparens og forutsigbarhet, forskjellen mellom disse alternativene vurderes som så ubetydelig for enhetenes rammer at det foretrekkes at NTNU anbefales i RFM å legge til grunn de samme mekanismer som bevilgende myndighet.

MH er umiddelbart litt skeptisk til modeller som baserer seg på at aktivitet på ett nivå automatisk utløser et proporsjonalt ressursbehov på nivået over. For noen tilfeller vil det åpenbart være det. Fakultetsadministrasjonen fyller to roller; den ivaretar overgripende oppgaver som tilhører fakultetsnivået, og den ivaretar oppgaver hvor det er stordriftsfordeler. De siste kunne man jo like gjerne tenke seg ble organisatorisk lagt til ett institutt, det er ikke nivået, men samlingen som er poenget. Det samme resonnementet vil ligge for fellesadministrasjonen. Her vil det være viktig å ha overgripende strategiske oppgaver som skal tjene NTNU («nivå1»), og oppgaver hvor det er stordriftsfordeler.

Det er derfor MHs klare oppfatning av aktivitetsendring på fakultetsnivåene automatisk ikke vil generere økt ressursbehov på nivå1 hvilket betyr at **MH mener 100% av studieplassfinansieringen fra dep skal fordeles til fakultetene i RFM.**

Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?

MH er usikker på om foreslått metode vil hensynta begge fakultets behov. Metoden vurderes å være sensitiv for utøving av skjønn. Metoden hensyntar ikke at dersom man flytter plasser vil «overlappen» samlet kreve merkostnad enn uten endring. (Utfasing- og oppstartskostnader). MH vil i denne sammenheng peke på omstillingsrammen i RSO som et kompensierende verktøy utenfor modellen å anvende. Som finansieringsutvalget påpeker, har ikke finansieringsgraden av utdanninger på de ulike fakultetene 1:1 forhold.

Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

Ved innføring av RFM i forrige runde ble mye tid og analyser på avsetning til ramme strategi og omstilling (RSO) brukt. En opptrappingsplan fra 3% til 5% ble den gang vedtatt og akseptert fra fakultetene. Det er i høringsnotatet ikke drøftet hvordan avsetningsnivå til RSO bør/skal gjøres i ny RFM. De økonomiske vilkår NTNU og fakultetene står ovenfor i 2025 er betydelig endret siden 2016, 2019 og 2022. I de modellforslag som er fremmet er modellen satt til å beregne en RSO ramme tilsvarende 6% av totalrammen. Gitt den økonomiske virkelighet fakultetene nå står ovenfor vil sikker drift og trygge primærvirksomheten være av helt avgjørende viktighet. Store endringer i rammevilkår fra KD basert på sentrale beregninger med data utenfor bevilgningsøkonomien har direkte endret basisramme for enhetene å større grad enn hva kostnadsendringer har resultert i. Det er MH sin klare anbefaling av avsetning til RSO-ramme er planlagt for høyt med de økonomiske rammevilkår fakultet og NTNU står ovenfor i 2025. Rammen til RSO bør reduseres med 150-200 mill og i modellen reduseres **til maksimum 4%**. En evt opptrapping av andel avsatt til RSO bør diskuteres på et senere tidspunkt, både til hvilket nivå andelen skal nå og tidsrom for opptrapping.

Finansiering av FDV for å redusere interne transaksjoner ved NTNU er innført på flere områder, eksempelvis grafiske tjenester, IT tjenester osv hvor det fra MHs side ikke oppfattes at intensjonen og transparens er ivarettatt i de fremlagte endringer som er vedtatt på en tilstrekkelig og kvalitativ god nok måte.

Det oppleves at den finansierte tjenesten fortsetter med internfakturerings i relativt stort omfang også i fortsettelsen. Dette oppleves som uoversiktlig og som udiplomatiske dobbelfinansierings av slike tjenester som ikke er ønskelig fremover.

Flytende gjennomsnitt over 3 år? Å bruke glidende gjennomsnitt på indikatorer gir mindre utslag pr år i bevilgningsstørrelse, men samtidig gir dette utslag for alle enheter pga lukningsmekanismen i modellen. MH vil derfor ikke anbefale bruk av glidende gjennomsnitt i modellen da dette går på bekostning av transparens og forutsigbarhet i rammene.

Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?

EU demp er MHs foretrukne modell i fremtidige RFM basert på de innspill gitt ovenfor.

Notat

Til: Finansieringsutvalget ved NTNU

Kopi til:

Fra: Fakultetsledelsen på NV

Høringsinnspill fra NV-fakultetet på høring om ny finansieringsmodell ved NTNU

Forutsetninger for Høringsprosessen;

- Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU, ePhorte 22/13025
- Beregningsfiler tilknyttet høringen
- Meld. St. 14 (2022-2023), Utsyn over kompetansebehovet i Norge
- Spørsmål og svar om finansieringssystemet for universiteter og høyskoler
- Rapport: EU insentiver og støttemekanismer NTNU

Høringsprosessen har foregått på følgende måte:

Februar: Arbeidsgruppe med kontorsjef, instituttleder, seksjonsleder og dekanat etablert. Ukentlige arbeidsmøter med gjennomgang av analyser og problemstillinger.

Mars: Oppsummering av anbefalinger og diskusjon med ledergruppen på NV.

Innspill er løpende jobbet inn i dette dokumentet og høringssvar er forankret med ledergruppen til NV.

Postadresse
7491 Trondheim
Norway
Høgskoleringen 1

Org.nr. 974 767 880
postmottak@ntnu.no
www.ntnu.no

Besøksadresse
Hovedbygningen

Telefon
+47 73595000

Saksbehandler
Tomas Hermansen
Tomashe@ntnu.no
Tlf: 91851440

Det ønskes at høringssvarene besvarer følgende høringsspørsmål:

- Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?
  - Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?
  - Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekt med åpen ramme? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår økonomiske disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?
- Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?
- Ved studieplasztildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?
- Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?
- Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

Rammefordelingsmodell (RFM) bør understøtte strategisk retning og utviklingsmål

Høringsspørsmål: *“Hvilke av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes”.*

For NV er det viktig at en fordelingsmodell underbygger NTNUs strategier og utviklingsmål fordi økonomiske incentiver (og disincentiver) styrer handlinger og aktiviteter. Det vil ikke være heldig om en modell som fordeler bevilgning, motvirker ønsket strategisk retning på NTNU. Dette betyr at NV ønsker en modell som underbygger ønsket satsning både for utdanning og for forskning.

Kunnskapsdepartementet (KD) har konstruert en finansieringsmodell for endringer i tildeling med utgangspunkt i færre incentiver enn tidligere. NTNU må sikre sine ambisjoner med en modell som ikke skaper disincentiver for de områdene som ikke er direkte incentivert i KDs modell. I KDs modell innføres ny indikator for fullføring av studieprogram på normert tid som erstatter indikator for kandidatproduksjon. Indikatorer for utveksling, publiseringspoeng og BOA-aktivitet forsvinner fra modellen til KD, mens fullførte doktorgrader videreføres som før. KD har med andre ord økt incentivstyrken til utdanningsaktiviteter og svekket incentivstyrken til forskningsaktivitet. Det at KD sin modell vrir mot utdanning betyr at det blir desto viktigere for NTNU å ha egne støtteordninger for å underbygge forskningsaktiviteter dersom man ønsker at NTNU også i fremtiden skal være et konkurransedyktig forskningsuniversitet.

Signalene fremover er nedgang i bevilgninger fra KD, helt i tråd med utviklingen i våre naboland. Når offentlige midler reduseres og omprioriteres blir det av desto større strategisk viktighet å sikre andre finansieringskilder for å kunne opprettholde og utvikle forskningsaktivitet og kostbar infrastruktur. Bevaring av lab- og forskningsinfrastruktur er spesielt viktig for å sikre høy kvalitet i naturvitenskapelig forskningsbasert utdanning.

Regjeringen har høye ambisjoner for norsk deltagelse i Horisont Europa og Det europeiske forskningsområdet (ERA). EUs rammeprogram er den klart viktigste arenaen for internasjonalt kunnskapssamarbeid for den norske UH sektoren. Samarbeidet gir uvurderlig merverdi utover prosjektinntektene i form av internasjonale nettverk, synlighet og kvalitet i forskningen. NTNU må derfor tydelig uttrykke ambisjoner om å fortsatt være et universitet som skal lykkes på den europeiske forskningsarenaen.

NTNU deltar i Nordic Five Tech, en allianse av de ledende nordiske naturvitenskapelige universitet. Nedgang i rammebevilgning fra de respektive lands myndigheter har preget samarbeid, dialog og også felles strategi. Felles strategi tar blant annet for seg felles mål for å sikre større del av bevilgninger fra Horisont Europa i takt med reduserte bevilgninger fra myndighetsnivå. Alle universitet i Nordic Five Tech har brukt interne økonomiske incentiv for å sikre vekst i EU-aktivitet.

NV-fakultetet foreslår å se på samlet virkemiddelpakke fra NTNU for å stimulere forskningsaktivitet og sikre kvalitet i forskningen. Det handler om at tidligere incentiv rettet mot forskningsaktivitet i praksis blir et disincentiv for fagmiljøene da det forutsetter en uønsket omprioritering. Virkemidler for strategisk satsning bør derfor legges utenfor en rammefordelingsmodell, samtidig som det på kort sikt er viktig med gode overgangsordninger for den eksisterende forskningsporteføljen. Strategiske satsinger på NTNU bør ligge som virkemiddel i ramme strategi- og omstilling (RSO) og ikke i en fordelingsmodell til ramme drift (RD). Her er det viktig med et grundig arbeid på tvers av forskning og økonomi, da dette direkte vil ha innvirkning på hva NTNU vil være i fremtiden. NV-fakultetet forutsetter at NTNU fortsatt skal være et universitet med høye ambisjoner på forskningsområdet, ref. rektors tale på Oppdal med spørsmål om hvor og når den neste Nobelprisen kommer.

Forskningsaktivitet som finansieres fra EU kan være en driver for doktorgradsproduksjon, men dette forutsetter en endring i gamle fordelingsmodeller av stipendiater på NTNU. Rektor tar i dag av stillinger fakultetene har tiltenkt andre formål og bruker de som incentiv mot EU-prosjekt. NV-fakultetet mener derfor at stillinger som tildeles basert på EU-aktivitet bør øremerkes på lik linje med stillinger til andre strategiske satsninger fra rektor. Da vil enheter med vekst i EU-aktivitet også ha vekst i antall tildelte rekrutteringsstillinger fra rektor. Vekst i tildelte stillinger vil gjennom dette gi økt doktorgradsproduksjon.

Horisont Europe gjelder fra 2021-2027 og har en ramme på over 1000 milliarder norske kroner (€95,5 mrd.). Noen enheter på NTNU har satsset betydelig for å ta andeler av denne

finansieringen, mens andre har åpenbare forbedringsmuligheter. NV-fakultetet tenker at hvorvidt NTNU fremover vil ha flere bein å stå på i takt med at bevilgninger fra KD reduseres, vil påvirkes av innretningen mot modeller som fordeler pengestrømmer (RFM). Vi tenker at det vil oppleves som mer forutsigbart om målrettede støtteordninger for EU-prosjekter ligger på utsiden av RFM på lik linje med andre strategiske satsninger i ramme strategi- og omstilling (RSO), og vil derfor foreslå at dette gjennomføres på NTNU. Vi foreslår derfor en modell med målrettede støtteordninger for EU-prosjekt.

Dempeledd studiepoengproduksjon

KD har allerede innført incentiv mot utdanning som i stor grad foreslås videreført til enhetene. Samtidig er forutsigbarhet viktig i en fordelingsmodell, og demping vil bidra til en mer solidarisk modell på NTNU som i større grad motvirker tilfeldige utslag fra år til år på de ulike fakultetene.

	Målrettede støtteordninger EU-prosjekter	Videreføring (ingen EU-støtte-indikator)
Uten dempeledd på utdanning	Modell A Alternativ 1	Modell B Alternativ 1
Med dempeledd på utdanning	Modell A Alternativ 2	Modell B Alternativ 2

Høringssspørsmål: “Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere insentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert insentivstyrke på 65 % et riktig nivå?”

For å sikre forutsigbarhet og transparens ønsker NV-fakultetet demping på indikator for studiepoengproduksjon.

NV støtter foreslått demping på 65% fordi dette vil sikre at enheter med endring får største del av effekten av endring, men samtidig at dempeleddet bidrar til å fordele endring på alle fakultet. I tillegg til en NTNU-demping må det tilrettelegges for at fakultetene kan vurdere ytterligere demping i egne VFM-modeller. NV-fakultetet mener at hovedgrunnen til å innføre et dempeledd er å sikre forutsigbarhet for fakultetene, da spesielt for instituttnivået som har bemanning knyttet til sin utdanningsaktivitet. Uten tilstrekkelig demping øker risiko for

tilsetninger i en vekstsituasjon uten at en like lett kan redusere bemanning i en situasjon med reduksjon av studiepoengsproduksjon.

NV-fakultetet er ambisiøse med tanke på egen produksjon på utdanningsområdet, og vil risikere å tape økonomisk på et dempeledd. Samtidig er det vurdert at lite demping vil motvirke samarbeid på tvers av enheter og fagmiljø. Det er en fordel å kunne sette sammen emner i et studieprogram ut fra hva som gir et best mulig faglig utbytte heller enn på økonomiske insentiv i RFM og hva som gagnar de respektive enhetene best selv. Et stort dempeledd vil derfor underbygge tverrfaglig samarbeid enn et lite dempeledd, og dette er et viktig strategisk forbedringsområde for NTNU.

NV-fakultetet er midt i en prosess med evaluering av studieporteføljen, noe som kan påvirke fremtidig produksjon. Vi har som mål å sikre bedre gjennomstrømning i våre studieprogram, men det er krevende å stipulere totale effekter for studiepoengproduksjon på fakultetet. Da flere fakultet er i tilsvarende prosesser, kan det oppstå større endringer på flere fakultet og dempeledd vil derfor gi bedre forutsigbarhet.

EU medfinansiering

Høringsspørsmål: *“Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansieringsordning for EU-prosjekt? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter som er beskrevet hindre at det oppstår disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?”*

EU skiller fra seg alle andre BOA-prosjekt ettersom EU ikke dekker alle direkte eller indirekte kostnader. Både søknadsfasen og oppfølgingsfasen til EU-prosjekt krever mer enn øvrig BOA-portefølje. Dagens ordning med EU insentiv via RFM må derfor betraktes som en økonomisk kompensasjon for den underfinansieringen slike prosjekter gir i forhold til NTNUs kostnader sett opp mot andre finansieringsordninger.

Utover at EU har et strengere regelverk for dekning av kostnader, har historikken også vist at oppfølging underveis har gitt økt risiko i forhold til øvrige BOA-prosjekt. Det har jevnt over blitt tilført mer egeninnsats i prosjektene enn planlagt i budsjett ved prosjektoppstart. Overforbruk på EU-prosjekt har mange årsaker, herunder komplisert regelverk, organisering av støttefunksjoner og valutasvingninger. Det handlingsrommet mange enheter har planlagt skapt gjennom EU-prosjekt har ofte blitt mindre enn ønsket gjennom prosjektforløpet.

Flere institutt vegrer seg derfor for å søke EU-prosjekt, fordi det er en etablert forståelse om økonomisk underfinansiering knyttet til disse. Flere av dagens målrettede støtteordninger for EU-prosjekt kan oppleves både som insentiv og disincentiv avhengig av perspektiv og ståsted. Her er det store rom for forbedringer, både for å sikre videre vekst i internasjonal

forskning, kvalitet i forskningen og for større forutsigbarhet knyttet til rammevilkår for å søke og gjennomføre EU-prosjekt.

Medfinansieringsordning i RFM vil under normale omstendigheter måtte finansieres av øvrige bevilgningsinntekter. Det vil bety at flere fakultet vil oppleve en bevilgningsreduksjon til tross for vekst i EU-aktivitet. Ordningen vil også gi samme relative medfinansiering til et stort infrastrukturprosjekt uten krav til egenfinansiering, som til et MSCA-prosjekt med høy grad av egenfinansiering. Den vil kunne bidra i en vridning på hva som søkes av EU-prosjekt basert på økonomiske parametere heller enn på forskningsverdi. En medfinansieringsordning som skissert i høringsnotatet vil ikke kunne være dekkende og må eventuelt sees opp mot alle de andre etablerte incentivene mot EU. Samtidig er det viktig for NV at dagens incentiv ikke fases ut uten at nye ordninger gir tilsvarende effekter. Det betyr at NV-fakultetet støtter en medfinansieringsordning som foreslått i påvente av en ny og bedre incentivpakke.

NV har en relativt stor andel av forskning på NTNU, herunder også en relativt stor andel av midler fra Horisont Europa (ca. 80 mill. NOK/år). Potensialet er mye større forutsatt at det vedtas satsning også i form av fortsatte pengestrømmer/incentiv til EU-prosjekt, fordi økonomiske incentiver virker mht. ønsket handlinger og aktivitet. En av de største utfordringene med dagens målrettede støtteordninger for EU-prosjekt er at de er krevende å forstå.

Vedlagt denne høringen er rapporten «anbefalinger til videreutvikling av NTNUs incentiver og støtteordninger for EU-finansierte utdannings, forskning og innovasjonsprosjekter». Her vises det til at den største finansieringskilden til incentiver er den resultatbaserte bevilgningen fra KD som i 2021 utgjorde 170MNOK/år. Rapporten peker også på at bortfall av noen av dagens incentivordninger kan kompenseres gjennom potten fra KD. Det som har skjedd etter at rapporten kom ut i 2021 er at KD besluttet å fase ut resultatbevilgning knyttet til EU-aktivitet. Det betyr at hele incentivpakken på NTNU bør sees på med nye øyne både ift. eksisterende EU-portefølje og for å stimulere til videre vekst. Rapporten viser også hvor mange incentivberettigete EU-prosjekt som ikke søker EU-incentiv, et klart eksempel på at incentivordninger må forstås for å kunne styre retningen for strategisk forskningsaktivitet.

Flere andre universitet i Europa har gjennomført lignende evalueringer som NTNU, da også naturvitenskapelige Universitet i Nordic Five Tech. Felles for flere evalueringer er at incentiv er nødvendige for vekst, men at det er vanskelig å vurdere kompleksitet. Avanserte incentivmodeller vil kunne treffe mer målrettet enn enklere modeller, men de vil også innebære mer forvaltning og administrasjon. En rammefordelingsmodell bør legges opp til å være så enkel som mulig, for gjennom det å bidra til forutsigbarhet og transparens både for utdanning og for forskningsaktivitet.

Medfinansiering på 20% eller 40% av vekst i EU-aktivitet vil bidra som et incentiv ved økt aktivitet. Det vil være bedre enn ingen medfinansiering, men NV-fakultetet foreslår å se nærmere på hele virkemiddelpakken samlet.

NTNU sitt virkemiddel for strategi- og omstillingsmidler er samlet på en egen ramme (RSO). Denne ligger for så vidt utenfor rammefordelingsmodellen (RFM). Størrelsen på RSO og rekrutteringsstillinger (RRS) vil avgjøre hvor mye som er igjen til fordeling gjennom RFM. Det vil si at det er umulig å isolere RFM-effekter uten samtidig å se på RSO og RSS. NV-fakultetet foreslår derfor over tid å samle EU-incentiv inn i en pott på lik linje med andre pottes utenfor RFM, eventuelt som en del av RSO. Fordelen med å samle det strategiske handlingsrommet i egne pottes er fleksibiliteten det gir med tanke på å styre NTNUs strategiske valg og retning. Akkurat nå er de 1000 milliardene fra Horisont Europa viktige, kanskje kommer det andre mulige satsningsområder i fremtiden.

Per i dag er vel en milliard av NTNUs bevilgninger avsatt RSO. NV-fakultetet foreslår å sette av 100 millioner av disse til satsning på EU. Foreslått nivå baseres på egenfinansiering mot EU-aktivitet i 2023. En åpen ramme vil holde insentivet sterkt over tid, mens en lukket ramme vil føre til redusert insentivstyrke gitt fortsatt vekst i EU-aktivitet. Den enkleste modellen vil være å fordele denne andelsvis basert på EU-aktivitet, men det bør samtidig vurderes andre fordelingsmekanismer i forhold til ulike virkemidler fra Horisont Europa.

Nivået på potten er vurdert ut fra behov til egenfinansiering på EU-prosjekt, ca. 20% av aktivitetsnivået. Hvorvidt EU-potten vurderes lukket (sterkt incentiv på kort sikt, svakere i takt med vekst) eller åpen (sterkere incentiv) må vurderes i forhold til hvor viktig EU er for NTNU og hva NTNU skal være i fremtiden. Sterke insentiv som i tillegg forstås av fagmiljøene vil bidra til å definere strategisk retning og gi det god drahjelp.

Som en motpost til overnevnte EU-pott foreslås det å fase ut flere av dagens incentivordninger som er basert på utfaset resultatbevilgning fra KD. Midler tildelt EU-prosjekt fra gammel ordning må fortsette ut prosjektperioden for å sikre at forskningsaktiviteten i prosjektene opprettholdes.

Det har vært jobbet svært godt ved NV med å øke forskningsaktiviteten mot EU med langvarig og strategisk fokus. Det er avgjørende at momentet opprettholdes gjennom en forsvarlig og forutsigbar overgangsordning som ikke virker disincentiverende på våre fagmiljø og institutter.

Utfasende ordning: forskuttering av resultatbevilgning KD

Hvor mye utbetales?

- Der NTNU er **koordinator** i samarbeidsprosjekter, utgjør støtten fra NTNU 25% av NTNUs andel av den budsjetterte EU-bevilgningen.
- Der NTNU er **partner** i samarbeidsprosjekter, utgjør støtten fra NTNU 15% av NTNUs andel av den budsjetterte EU-bevilgningen.
- Der NTNU er eneste kontraktspart (**monopartner**), utgjør støtten fra NTNU 15% av NTNUs andel av den budsjetterte EU-bevilgningen.

Enhetene har tidligere fått forskuttert 15% eller 25% av EU-aktivitet to år før tilhørende resultatbevilgning. Nå har kunnskapsdepartementet fjernet resultatkomponenten og det vil dermed ikke komme midler om 2 år til å finansiere økning i ordningen. Ny ordning for å melde inn prosjekt til incentivordningen var ikke klar før november 2023, noe som gir et ytterligere etterslep av incentivmidler til utbetaling i 2024. Dette gir store uforutsigbare effekter i overgangen til ny modell.

For NV utgjør forskuttering av incentivmidler i 2024 nærmere 19 millioner kroner. Dette er midler øremerket EU-prosjekt for å komme godt i gang. Ordningen har tidligere vært finansiert av resultatbevilgning som nå er faset ut. Et trekk i bevilgning om 2 år uten tilhørende ny medfinansiering vil gi tilsvarende underskudd for oss. Store svingninger er ikke forutsigbart og vi foreslår en endring av prinsipper knyttet til tilbakebetaling av dette EU-incentivet. NV foreslår en utfasing av dagens ordning på eksisterende prosjektportefølje, samtidig som en ny incentivordning foreslått og beskrevet tidligere innføres. En ny og bedre ordning må etableres i forhold til nye prosjekt før utfasing av den gamle. Ordningen oppfattes som et incentiv på prosjektnivå, mens den oppfattes som et disincentiv på institutt og fakultetsnivå fordi disse må dekke kostnaden to år etter utbetaling. Det at KD har fjernet resultatbevilgning for nye EU-prosjekt frem i tid, forsterker behovet for å se på dagens ordning for forskuttering til EU-prosjekt.

Endret incentivordning EU knyttet til RSO-stillinger.

Stipendiat- eller postdoc-stilling til koordinerte samarbeidsprosjekter og ERC-prosjekter

I tillegg til ordningen beskrevet under [Tilleggsfinansiering](#) (over), får følgende prosjekter tildelt en 3-årig ph.d. eller 2-årig postdoc.:

- Samarbeidsprosjekter i Horisont Europa koordinert av NTNU, og med en budsjettert EU-bevilgning til NTNU for hele prosjektperioden på *minst* € 500 000.
- Mottakere av ERC-stipend

Stillingene fordeles fra fakultetets pott av frie stipendiatstillinger.

Hvert år fordeles rekrutteringsstillinger fra rektor. Dette gjøres gjennom to ulike satsninger:

- Frie stillinger (strategiske retninger fakultetene vil prioritere)
- Øremerkede stillinger (strategiske retninger rektor vil prioritere direkte).

Når det for eksempel gjelder større senter (SFF, SFI eller FME) er det vanlig at rektor stiller med øremerkede stillinger forutsatt at fakultetene bidrar tilsvarende med frie stillinger. Samlet sett er dette et godt og sterkt virkemiddel for å understøtte viktige strategiske tiltak på NTNU.

Når det gjelder EU-insentivet som utleder en RSO-stilling gis dette av en øremerking fra rektor, men stillingene tas fortsatt av fakultetenes frie stillinger. Det er krevende å planlegge nivået på hvor mange frie stillinger en må benytte til EU-insentiv, da det vil avhenge av søknadsvolum og tilslagsprosent. For 2023 fikk NV 11 frie rekrutteringsstillinger tildelt av rektor, men lovte bort nærmere 30 gjennom EU-insentiv. Dette gir risiko for at det deles ut flere stillinger som EU-insentiv enn hva fakultetene har tilgjengelig som frie stillinger. Det betyr videre at fakultetet ikke hadde handlingsrom til egne virkemidler, for eksempel startstillinger til vitenskapelig ansatte, til SFF/SFI/FME eller andre viktige satsninger på fakultetet.

Andre strategiske satsninger på NTNU får stillinger gjennom øremerkede stillinger. Dersom det hadde vært gjeldende også for EU-insentiv, ville enheter med stor EU-aktivitet få øremerkede stillinger i tillegg til frie stillinger. Med andre ord vil NTNUs satsning på strategiske områder være en driver for økt doktorgradsproduksjon. Dagens fordeling av frie rekrutteringsstillinger er basert på en modell som ikke i stor nok grad hensyntar EU-aktivitet. Det vil si at effektene bli tilfeldige og gir dårlig grunnlag for økonomistyring.

Fullføringsindikator

Høringsspørsmål: *“Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?”*

NV foreslår ikke å videreføre fullføringsindikatoren i RFM. Indikatoren vil være svært krevende å følge opp i praksis og være et disinentiv til samarbeid på tvers.

Studieplasstildelinger

Høringsspørsmål: *“Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?”*

NV foreslår å gå for modell 1: Generelle satser/KD-satser

Her vil en enkel modell ha åpenbare fordeler i forhold til differensierte satser. Hvem som vil tjene og tape på de to modellene vil være helt umulig å estimere, og derfor er enkelhet og forutsigbarhet viktig på dette området.

Det å benytte seg av KD-modellen vil hindre modelltekniske utfordringer som bidrar til uforutsigbarhet. Avvik fra KD-modellen bør handle om strategiske vurderinger og ikke forhold som differensierte satser.

Høringsspørsmål: *“Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?”*

NV støtter finansieringsutvalgets anbefaling og modell 2.

Omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet vil ha en rekke utfordringer som bør løses på beste måte i det enkelte tilfelle. Hvorvidt sats bør være 75% eller 100% er vil avhenge av hvor omfattende omfordeling som blir aktuelt. Ved mindre endringer er 100% godt nok for å ivareta effekter, mens det for større endringer kan vurderes lavere sats.

Andre momenter

Dimensjonering av RRS, RSO og RFM

Hvor mange rekrutteringsstillinger (RRS) NTNU tildeler vil ha direkte sammenheng med NTNUs doktorgradsproduksjon. Nivået på RRS av totale bevilgninger vil dermed være av vesentlig betydning for NTNU.

Som nevnt i kapittel om medfinansiering EU har dagens ordning knyttet til fordeling av frie rekrutteringsstillinger åpenbare utfordringer. Modellen forholder seg til gamle parametere og bør evalueres i forhold til virkemidler frie rekrutteringsstillinger er tiltenkt å støtte. Dersom EU-aktivitet er et av de strategisk viktige tiltakene på NTNU bør EU-aktivitet enten utlede øremerkede stillinger eller påvirke nøkkelen for fordeling av frie stillinger.

Når det gjelder størrelsen på RSO foreslås det i underlag i høring et økt nivå. Dette må sees opp mot hvilke strategiske satsninger NTNU ønsker å gjennomføre. I en tid med store økonomiske utfordringer bør det i mye større grad enn før prioriteres hvilke strategiske tiltak NTNU ønsker å gjennomføre. Totalt sett burde NTNU vurdere å redusere nivået på RSO i forhold til dagens virkemidler, men samtidig vurdere å øke i forhold til satsning på Horisont Europa.

Dersom RSO øker (som foreslått i høring) vil det kunne forsvares gitt en grundig vurdering av hvordan rammen faktisk benyttes. Det er i dag en rekke ordninger under RSO-rammen som bør vurderes redusert eller faset ut (herunder gamle EU-insentiv som er krevende å forstå, bruke eller vurdere).

Felles forskningsinfrastruktur

NV er vertsfakultet for tre av NTNUs større forskningsinfrastrukturer (Nanolab, Sealab og forskningsskipet Gunnerus). Her ble det tilbake i tid gitt en grunnbevilgning, som gradvis har blitt redusert i takt med ABE-kutt, lønns- og prisstigninger.

Det har blitt nødvendig med en vesentlig økning i pris for å kompensere for redusert grunnbevilgning og samtidig vesentlig økning i kostnader (lønns- og prisstigning). Til tross for økte priser (treffer brukere fra hele NTNU) er det behov for stadig større andel subsidiering fra NV-fakultetet for å forsøke å ivareta infrastruktur. Det er økt vedlikeholdsetterslep og behov for re-anskaffelser på alle forskningsinfrastrukturer.

På lik linje med NTNUs vedlikeholdsetterslep på bygningsmasse har det blitt et stort etterslep på vedlikehold av forskningsinfrastruktur. Felles forskningsinfrastruktur der NV er vertsfakultet har opplevd betydelige ekstra investeringer, som har gitt økt risiko til det å være vertsfakultet for disse. Der NTNU vurderer at felles forskningsinfrastruktur har strategisk verdi mot forskningsaktivitet på hele NTNU, bør det vurderes større grad av bidrag fra rektor for å ivareta denne infrastrukturen.

Utfordringer knyttet til vedlikeholdsetterslep på bygningsmasse er tiltenkt inn i kommende TFM-modell. Hva som er riktig vedlikeholdsetterslep på NTNUs bygningsmasse er viktig å avgjøre (med tanke på vedlikeholdsplaner og tilhørende internhusleie), men det er like viktig å ikke glemme NVs og NTNUs ansvar også for å ta vare på felles forskningsinfrastruktur.

Det er et behov for at NTNU vurderer strategisk betydning av felles forskningsinfrastruktur. Dette bør inn som et element i RSO, men om det ikke hensyntas i kommende TFM bør det inn som et ekstra element i RFM.

Evaluering av ny RFM

Det ønskes en evaluering av modellen etter 3 år. Det kan diskuteres hvor stor strategisk verdi en rammefordelingsmodell har for et universitet, men økonomiske incentiv og pengestrømmer har en tendens til å få en tilhørende virkning. En evaluering kan bidra med å redusere eventuelle uønskede effekter som er vanskelig å avdekke i forkant av innføring.

Notat

Til: Finansieringsutvalget

Kopi til:

Fra: Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU – høringssvar fra SU-fakultetet

SUs høringssvar oppsummert

SU-fakultetet

- mener at prinsippene i NTNUs rammefordelingsmodell bør ligge tett opp til den nasjonale finansieringsmodellen
- foretrekker modellforslaget *ikke-EU_demp*
- foreslår å øke incentivstyrken i dempeleddet til 80 %
- mener at rammefordelingsmodellen ikke bør inkludere medfinansiering for EU-prosjekter, men at egenfinansiering til EU-prosjekter bør ivaretas i fakultetenes viderefordelingsmodeller og/eller i NTNUs totalfordelingsmodell
- mener at fullføringsindikatoren ikke bør inkluderes i NTNUs rammefordelingsmodell
- mener at rammefordelingsmodellen bør benytte en generell/flat sats ved tildeling av nye studieplasser og omfordeling av studieplasser
- argumenterer for at finansieringen ved omfordeling av studieplasser bør baseres på strategiske vurderinger, ikke et pro rata spleiselag mellom fakultetene
- mener at omstilling bør finansieres gjennom fakultetenes egne avsetninger, ikke ved hjelp av en sentral omstillingspott

Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekker SU?

SU-fakultetet støtter finansieringsutvalgets vektlegging av at rammefordelingsmodellen nettopp skal være en fordelingsmodell, at den skal styrke prinsippet om rammestyring og at strategisk styring av virksomheten må ivaretas gjennom ledelse. Et sentralt mål med finansieringsmodellen er at den skal fordele NTNUs bevilgning til fakultetet på en måte som kan bidra til å skape stabilitet og forutsigbarhet i økonomien. En slik modell vil

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 TRONDHEIM	E-post: postmottak@su.ntnu.no http://www.ntnu.no	Dragvoll, Loholt Allé 87, Paviljong C	+47 73 59 19 00 Telefaks +47	Charlotte Gaertner Tlf: +47 73 59 19 12

Adresser korrespondanse til saksbehandlerenheten. Husk å oppgi referanse.

bidra til at enhetene kan håndtere endringer og omstille virksomheten i tråd med samfunnsutviklingen. Vi mener dette ivaretas best ved at prinsippene i NTNUs rammefordelingsmodell ligger tett opp til KDs finansieringsmodell.

Med dette som utgangspunkt, foretrekker SU-fakultetet modellforslaget *ikke-EU_demp*. Vi grunngir valget nærmere under.

Dempeledd på utdanning

Vi mener det er fornuftig å ha en finansieringsmodell som til en viss grad demper og utjevner effekten av aktivitetsendringer mellom enhetene. Dette solidaritetsprinsippet er særlig relevant og ønskelig i situasjoner hvor aktivitetsnivået synker – det vil gi enhetene tid til omstilling og kan bidra til at strategisk viktige utdanningstilbud kan opprettholdes i perioder med fallende studiepoengproduksjon. Incentivstyrken bør likevel være stort nok til at den dekker økte kostnader når enheten øker aktivitet og studiepoengproduksjonen.

Finansieringsutvalget foreslår en incentivstyrke på 65 %, som vil gi direkte viderefordeling til enhetene som omtrent tilsvarer summen av satsene for studiepoengproduksjon, kandidatproduksjon og utveksling i dagens rammefordelingsmodell. I den nye nasjonale modellen er satsene for studiepoengproduksjon økt for de fleste studiene, samtidig som andre indikatorer (publiseringspoeng, EU-, NFR- og annen BOA-aktivitet) er fjernet. Følgelig inkluderer de nye, økte satsene for studiepoengproduksjon fra 2025 også finansiering til forskningsaktivitet som tidligere var ivaretatt gjennom egne indikatorer. Vi mener derfor at å sette incentivstyrken til samme nivå som i dagens modell vil gi for svak uttelling til enheter som øker sin aktivitet. SU-fakultetet foreslår derfor å øke incentivstyrken i rammefordelingsmodellen til 80 %.

Medfinansiering EU-prosjekter

I arbeidet med høringen kom det fram at finansieringsutvalgets forslag om medfinansiering for EU-prosjekter i rammefordelingsmodellen kan leses og forstås på ulike måter. Vi presiserer derfor at vi i vårt høringssvar legger til grunn at forslaget om medfinansiering for EU-prosjekt i rammefordelingsmodellen er en medfinansiering ved *endringer* i EU-aktivitet, altså at forslaget innebærer en medfinansiering på 20 % av endringen i aktivitetsnivået knyttet til EU-prosjekter sammenlignet med foregående år, både ved økning og reduksjon i EU-aktivitet.

SU-fakultetet er enig i finansieringsutvalgets vurderinger om at KDs finansieringsmodell på sikt kan medføre en vridning av finansieringen til fordel for institusjoner som prioriterer utdanningsvirksomhet, og at modellen dermed kan sies å gi disincentiv til forskningsaktivitet. Vi følger også beskrivelsen av at EU-prosjekter er strategisk viktige for NTNU og at universitetet vil være tjent med må finne løsninger som veier opp for disincentivet i KDs finansieringsmodell. Vi er imidlertid ikke enige i at denne løsningen bør ligge i NTNUs rammefordelingsmodell. Dette bør heller ivaretas i totalfordelingsmodellen gjennom en sentral pott for strategi og omstilling. Det er flere årsaker til det:

- 1) Forslaget om å legge medfinansiering for EU-prosjekter vil være en kompliserende faktor i rammefordelingsmodellen. Det vil kreve administrative ressurser til beregning og utregning, og det vil ikke bidra til å styrke forutsigbarhet i modellen.
- 2) Medfinansiering for EU-prosjekter i modellen legger opp til at rammefordelingsmodellen skal fordele midler direkte til instituttnivået og gir incentiv til institutter som styrker sin EU-aktivitet. Det bryter med de overordnede prinsippene for rammefordelingsmodellen om at den skal være en fordelingsmodell som ligger tett opp mot KDs modell, slik at den styrker rammestyring og mulighet for strategisk ledelse.

- 3) Forslaget vil gi små utslag i tildelingen til fakultetene, noe som gjør det vanskelig å rettferdiggjøre transaksjonskostnadene ved å beregne grunnlaget for denne omfordelingen.
- 4) Fagmiljøene ved NTNU har ulike forutsetninger for å søke EU-midler. Ved å legge medfinansiering til EU-prosjekter inn i rammefordelingsmodellen med åpen ramme, risikerer NTNU at institutter som lykkes godt med EU-prosjekter over tid binder opp bevilgning som avsetninger på bekostning av institutter med høy utdanningsaktivitet.
- 5) Finansieringsutvalget argumenterer mot å inkludere fullføringsindikatoren i rammefordelingsmodellen, begrunnet med at dette verken er en forenkling av modellen eller nødvendig for å fordele bevilgningen på en hensiktsmessig måte. Den samme argumentasjonen kan gjelde for forslaget om å inkludere medfinansiering av EU-prosjekter i rammefordelingsmodellen.

Som alternativ til finansieringsutvalgets anbefaling, foreslår SU-fakultetet at NTNU tar med seg problemstillingen knyttet til medfinansiering av EU-prosjekter inn i det videre arbeidet med en totalfinansieringsmodell. Fakultetene bør også vurdere hvordan de vil legge til rette for økt EU-aktivitet gjennom sine viderefordelingsmodeller eller bruk av strategiske forskningsmidler.

Videreføring av fullføringsindikatoren i RFM

SU-fakultetet har som utgangspunkt at NTNUs rammefordelingsmodell bør ligge tett opp til og videreføre prinsippene i den nasjonale finansieringsmodellen. KDs intensjon ved å innføre fullføring som indikator i den nasjonale modellen, er (ifølge finansieringsutvalget) å stimulere institusjonene til å opprette etter- og videreutdanningstilbud som alternativ til gradsgivende tilbud som i praksis fungerer som videreutdanninger for studenter som velger å ta enkeltemner og dermed ikke fullfører graden. Dersom NTNUs rammefordelingsmodell ikke viderefører denne indikatoren, undergraver den KDs intensjon.

Imidlertid holder vi fast på de andre sentrale prinsippene for ny rammefordelingsmodell ved NTNU: Det skal være en fordelingsmodell som styrker rammestyring og mulighet for strategisk ledelse, og den skal gi forutsigbarhet og stabilitet i enhetenes økonomi. I vår vurdering legger vi først og fremst vekt på at videreføring av fullføringsindikatoren vil være en kompliserende faktor i NTNUs rammefordelingsmodell. Det er vanskelig å få innsikt i hvilke beregninger som skal ligge til grunn for fullføringsindikatoren, både fordi den forholder seg til et snitt i sektoren og utviklingen ved NTNU, og fordi det ikke er entydig hva som ligger i fullføring på normert tid i datasettene som skal brukes i beregningen. Som for forslaget om medfinansiering for EU-prosjekter, vil det kreve administrative ressurser å gjennomføre disse beregningene, og beregningene vil være vanskelig tilgjengelige for enhetene. I tillegg vil den økonomiske effekt av fullføringsindikatoren være liten. Ut fra dette mener SU-fakultetet at fullføringsindikatoren ikke bør videreføres i NTNUs rammefordelingsmodell.

Tildeling av nye studieplasser finansiert over statsbudsjettet

Generell eller differensiert sats ved tildeling av nye studieplasser

SU-fakultetet mener at NTNU bør følge KDs modell og legge generelle satser til grunn ved tildeling av nye studieplasser som er finansiert over statsbudsjettet. Dette er i tråd med prinsippene om at NTNUs rammefordelingsmodell skal være forutsigbar og ligge tett opp mot KDs nasjonale finansieringsmodell.

Dersom NTNU velger å benytte differensierte satser i sin modell, er det stor risiko for at NTNU systematisk fordeler mer til enhetene enn det som kommer fra KD ved tildeling av nye studieplasser, og at modellen dermed over tid fører til skjevfordelinger. I utsynsmeldinga er det tydelig at KD framover vil prioritere utdanninger innen helse og teknologi, som er utdanninger i kategori 2. Dersom NTNU gjennom

rammefordelingsmodellen tildeler en høyere sats for studier i kategori 2 enn hva KD gir, vil det føre til en uhensiktsmessig omfordeling av midlene fra KD.

Omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet

SU støtter finansieringsutvalgets vurdering om at det bør være et skille mellom mottakende og avgivende fakultetet når studieplasser skal omfordeles. Det er utfordrende å lage en modell som ivaretar helheten av kompleksitet og konsekvenser for de berørte fakultetene ved omfordeling av studieplasser, og vi mener derfor at modellen må gi rom for strategiske vurderinger i prosessen.

Generelle eller differensierte satser til mottakende fakultet

Vi har argumentert for at NTNU bør benytte generelle satser ved oppretting av nye tilbud som er finansiert over statsbudsjettet. Den samme argumentasjonen gjelder ved omfordeling av studieplasser internt. Dermed er vårt innspill til finansieringsutvalget at også NTNUs modell for omfordeling av studieplasser bør benytte generelle satser. Vi støtter finansieringsutvalgets vurdering av at det bør skilles mellom plasser i allerede eksisterende tilbud (75 % sats) og plasser til nye tilbud (100 % sats).

I tillegg vil vi gjøre finansieringsutvalget oppmerksom på at satsen fra KD ikke vil være tilstrekkelig for å finansiere utviklingsarbeid ved oppbygging av nye studietilbud. Dette kan ikke løses gjennom rammefordelingsmodellen, men bør tas med videre inn i arbeidet med en totalfordelingsmodell.

Fordeling av inntrekk til avgivende fakultet

Vår forståelse er at omfordeling av studieplasser mellom fakultet ikke kan ivaretas fullt ut gjennom en modell, men at det må ligge strategiske vurderinger til grunn når et fakultet skal avgi studieplasser til et annet. Forslaget om å fordele kostnaden for omfordelte studieplasser mellom fakultetene er en enkel løsning som, gitt at omfordelinger av studieplasser ikke er for omfattende, vil gi stabilitet og forutsigbarhet for enhetene. Problemet er at denne modellen ikke gir mulighet for strategisk styring, og det kan bidra til å forringe rammevilkårene ytterligere for enheter med lav andel basisfinansierte utdanninger. Over tid kan dette innebære at enheter med mange studietilbud som historisk har vært resultatfinansiert (for eksempel nyere tverrfaglige studieprogram og disiplinorienterte studieprogram) vil måtte avgi midler de aldri har mottatt. Dette vil særlig ramme disiplinorienterte fagmiljø og kan dermed ha konsekvenser for NTNU som breddeuniversitet.

Finansieringsutvalget foretrekker en modell som primært omfordeler midler fra en enhet til en annen basert på identifiserte studier, men med mulighet for å fordele kostnaden pro rata mellom fakultetene i tilfeller der det er behov for å prioritere opp studier uten at det er identifisert noe avgivende utdanning/fakultet. En slik løsning krever strategisk styring. I denne modellen er det avgjørende at lederlinja gjør reelle strategiske vurderinger og ikke lener seg for mye på indikatorer som identifiserer «studier som scorer under grenseverdiene», som finansieringsutvalget skriver i høringsnotatet. Hvis kvantitative indikatorer utgjør beslutningsgrunnlaget i stedet for å være grunnlag for strategiske vurderinger, er det en reell fare for at fagmiljøer innenfor humaniora, samfunnsvitenskap og økonomi bygges ned.

Omstillingspott

Vi er kritiske til finansieringsutvalgets forslag om å etablere en omstillingspott som skal fordeles fra nivå 1 til fagmiljøer som må omstille seg på bakgrunn av politiske prioriteringer eller intern omfordeling av studieplasser. Forslaget reiser mange spørsmål: I hvilke situasjoner er det behov for å overføre midler fra omstillingspotten? Hvilke kriterier skal gjelde? Hvem skal gjøre de skjønsmessige vurderingene?

SU-fakultetet mener at omstilling i fagmiljøene bør løses internt ved fakultetene, ved at enhetene bygger avsetninger som er store nok til å håndtere egen risiko og omstillingsbehov, eller eventuelt benytte RSO-

midler dersom det er behov for det. Vi har ikke tillit til at omstillingsbehov kan løses godt ved hjelp av en modell hvor felles midler tildeles fra sentralt nivå.

Høringsprosessen ved SU-fakultetet

Høringen om ny rammefordelingsmodell ved NTNU hadde kort høringsfrist ved fakultetene. Avslutningsvis vil vi derfor kort referere til hvordan vi la opp høringsprosessen innenfor den korte fristen.

SU-fakultetet oppnevnte ei arbeidsgruppe som fikk ansvar for å utforme høringssvaret fra SU-fakultetet. Arbeidsgruppa er satt sammen av

- Prodekan Jesper Aagaard Petersen (leder arbeidsgruppa)
- Instituttleder Magne Arve Flaaten
- Kontorsjef Britt Elin Stene
- Seksjonssjef Hans Martin Øverkil
- Professor Stig Arve Sæther
- Seniorrådgiver Anita Brækken (IDF LOSAM)

Arbeidsgruppa har gjennomført tre møter. I utformingen av høringssvaret har arbeidsgruppen mottatt innspill gjennom instituttledermøtet, IDF LOSAM og i et åpent, digitalt høringsmøte ved fakultetet. I tillegg har instituttene hatt anledning til å sende skriftlige innspill til arbeidsgruppa.

Notat

Til: Finansieringsutvalget

Kopi til:

Fra: Dekan

Signatur:

Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU

Innledning

Fakultetet har lest høringsnotatet for ny finansieringsmodell med stor interesse. Fakultetet har innhentet innspill fra alle institutt og fagseksjoner, og presenterer våre svar på høringen basert på innkomne svar (vedlagt) samt diskusjoner i ILM og dekanatmøter. Vi opplever at høringen har skapt stor interesse, og har fått illustrert at også innad i fakultetet er det delte meninger om de ulike spørsmålene, noe som er naturlig ut fra situasjonen de ulike enhetene står i, og ut fra ulike konsekvenser av de forskjellige valg som skisseres.

Nedenfor besvares høringsspørsmålene som er stilt:

1: Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?

Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?

NTNUs Høringsnotat fremhever at “den viktigste jobben til finansieringsmodellen er å gi stabilitet og forutsigbarhet for kjernevirksomheten” (s. 4). Dette utgangspunktet støttes av ØK. Det taler for begrenset insentivstyrke fordi insentiver gir variasjon fra år til år og dermed mindre stabilitet og forutsigbarhet.

Et relatert moment som taler for begrenset insentivstyrke er at insentivene i ny modell i stor grad er rettet mot utdanningssiden, hvilket i seg selv vil gi en dreining fra forskning til utdanning uansett hvilke ønsker og håp en har om at dette løses ved kultur og ledelse. Her er forskningen helt klar; det som incentiveres får økt oppmerksomhet. Se for eksempel A. Cappelens kronikk “Incentiver som signaler” i Dagens Næringsliv 24 august 2023 for en oversikt og henvisning til ny forskning på feltet. Hvis kultur og ledelse er alt som trengs, er det umulig å argumentere for at det er nødvendig

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@ok.ntnu.no www.ntnu.no/ok	Klæbuveien 72 Elgeseter, 5. etg.	+47 73595000	

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

å beholde utdanningsinsentivet.

Det vil for fakultetene og instituttene være variasjon i studiepoengproduksjonen fra år til år. Ved direkte videreføring av KDs nye satser kan dette medføre store årlige svingninger i bevilgningen, og dermed uforutsigbarhet. En demping av effekten av aktivitetsendringer kan være fornuftig for å sikre tilstrekkelig kontinuitet og tid/mulighet til å sette i gang eventuelle omstillingsprosesser.

En ulempe med demping er at det blir svakere effekt av tiltak som iverksettes for å bedre utdanningskvalitet og gjennomstrømming.

Samlet sett mener vi likevel at fordelene med stabilitet og forutsigbarhet er større enn ulempene med redusert effekt av tiltak. Dempingen bidrar til en risikofordeling mellom fakultetene, og dermed at bevilgningen blir mer forutsigbar, noe vi mener er fornuftig. Det ligger også et element av solidaritet mellom fakultetene i dempingen.

Vi vil imidlertid påpeke at setningen i modellbeskrivelsen på side 16 er svært uklar. Modellbeskrivelsen av Demp: "Differansen på incentivstyrken fordeles til fakultetene andelsvis fjorårets rammebevilgning." kan lett misforstås. Det bør derfor tydeliggjøres at hele differansen på 35% fordeles tilbake til fakultetene.

Konklusjon: Fakultetet mener at en demping av insentivstyrken på 65% er et fornuftig nivå.

Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekt med åpen ramme? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår økonomiske disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en medfinansiering?

I en vurdering om det skal inkluderes andre indikatorer enn de som er i den nasjonale modellen, bør vurderingene være knyttet til NTNUs strategi.

Det er strategisk viktig for en forskningsinstitusjon som NTNU å delta i EU-prosjekter. EU-prosjekter er viktige arenaer for å utvikle god forskning. Imidlertid er det også viktig at det skilles mellom ulike typer EU-prosjekter og lønnsomheten i dem. F.eks. er det gode grunner for medfinansiering når det gjelder ERC og prosjekter innen EUs rammeprogram, men fakultetet er noe mer skeptisk til forskningskvaliteten til en del annen EU-finansiert forskning. Videre er det svært store forskjeller i EU-prosjekter om hvor mye støtte man kan få til hva. Det er viktig at prosjektene man engasjerer seg i er basert på en vurdering av både relevans og økonomi.

Det oppfattes som om det er et faktum i høringsutkastet at EU-prosjekter er dårligere finansiert enn prosjekter tildelt av forskningsrådet. I realiteten vil EU-prosjektene ha en svakere finansiering for stipendiater og andre personer med lav lønn, mens prosjektene vil kunne gi betydelig økte overføringer ved dekning av lønn for høytlønnede og for driftskostnader. Bildet er dermed mer sammensatt enn det som kommer frem av høringsutkastet.

Det kommer, slik vi ser det, ikke fram i høringsnotatet hvorfor forslaget er på ca. 20%. Størrelsen på EU-medfinansiering bør ses nærmere på ut fra hvilke typer EU-prosjekter som NTNU skal medfinansiere og lønnsomheten i dem. Videre bør også størrelsen ses i sammenheng med innføring av totalkostnadsmodell/Totalfinansieringsmodell.

Høringsspørsmålet ovenfor er om EU-medfinansieringen skal legges i en åpen ramme. Om dette sier finansieringsutvalget: "Det er også blitt vurdert en modell med EU-indikator i åpen ramme, men finansieringsutvalget har valgt å ikke gå videre med denne modellen», øverst side 15. Det eksisterer ingen begrunnelse utover dette. Når hovedprinsippet er å følge den nasjonale finansieringsmodellen og ikke skape disinsentiv, er det en logisk brist å ikke holde dette utenfor RFM. Nå introduseres en omfordeling mellom fakulteter basert på endring i EU-aktivitet som savner begrunnelse. Dersom en eksempelvis ikke treffer med kompensasjonssatsen, men kompensasjonen faktisk blir høyere enn underfinansieringen for enkelte typer prosjekt, vil en ha introdusert et omfordelende incentiv som kan virke i retning av redusert bevilgning til NTNU totalt sett, stikk i strid med intensjonen bak RFM.

Ang. den praktiske gjennomføringen av EU-medfinansiering: I tabell 3, s.16, framkommer det at medfinansieringen skal gå til de aktuelle vertsinstuttene og finansieres gjennom spleiselag fra alle fakultet og museet, andelsvis enhetenes rammebevilgning. Dette skal beregnes og gjennomføres ved hver årsavslutning. Slik vi tolker det, blir da EU-medfinansieringen en årsoppgjørdisposisjon. Den praktiske konsekvensen av en slik arbeidsform kan da være at enhetene styrer ut fra et budsjett/noen forutsetninger gjennom hele året som kan bli totalt forandret ved slutten av året. Dette er ikke en ønskelig virksomhetsstyring. Vi mener derfor at måten medfinansieringen skal beregnes og gjennomføres på bør vurderes grundig før det iverksettes.

Konklusjon: Fakultetet støtter forslaget til EU-medfinansiering, under forutsetning av at det utarbeides kriterier for hvilke typer EU-aktivitet som skal ha medfinansiering, og da fortrinnsvis EU-aktivitet som bygger opp under forskningskvalitet. Om 20% er riktig nivå bør sjekkes med hva som er underfinansieringen i de kategorier av EU-aktivitet NTNU ønsker å medfinansiere. Vi mener det må være hevet over enhver tvil at dette bør legges på åpen ramme **utenfor RFM.**

2: Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?

I utgangspunktet burde fullføringsindikatoren bli videreført i RFM som følge av at RFM bør gjenspeile hovedelementene i den nasjonale finansieringsmodellen. Det er viktig å ha fokus på fullføring, og at det ikke foreligger disinsentiver til etter- og videreutdanning. Selv om indikatoren synes å gi lite utslag på NTNU nivå, kan den imidlertid ha større utslag mellom fakulteter og mellom enheter på ulike fakultet. Indikatoren er ikke inkludert i beregningsgrunnlaget i noen av modellforslagene, så effekten av indikatoren på fakultet-/instituttnivå kommer ikke frem. Selve beregningsmetodikken bak fullføringsindikatoren oppfattes som lite transparent og komplisert, og kan også medføre et betydelig måleproblem. Fokuset på fullføring blir som nevnt i høringsnotatet hensyntatt som en av de felles styringsindikatorerne ved NTNU, og fullføring kan i stedet for å være en egen indikator i RFM, inngå i dimensjoneringsutvalgets forslag (dimensjoneringsmodell).

Konklusjon: Fullføringsindikatoren bør ikke videreføres i RFM.

3: Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

KDs standardsats (generell sats) per studieplass for å øke eller redusere utdanningskapasiteten bør videreføres direkte til det aktuelle fakultetet med sats for henholdsvis kategori 1 og kategori 2. Marginalkostnaden ved en ny studieplass er relevant her, ikke gjennomsnittskostnaden, dermed vil differensierte satser være direkte feil. Dersom marginalkostnaden er ulik for fagområder innenfor henholdsvis kategoriene 1 og 2 ønsker vi å se en begrunnelse og empiri som underbygger dette. Differensierte satser vil i tillegg bidra til å komplisere modellen ved at det oppstår et unødvendig avvik som må håndteres ved bruk av lukningsmekanismen. Lukningsmekanismen og innholdet i den er i dagens rammefordelingsmodell vanskelig å få tak på, og en del av dette vil trolig også være gjeldende i ny finansieringsmodell, så enkelhet bør etterstrebes.

Konklusjon: RFM bør bruke en generell/flat sats for henholdsvis kategori 1 og kategori 2

4: Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?

Det påpekes i høringsnotatet at NTNU har tre fjerdedeler (75%) fullfinansierte studieplasser. Videre står det at det er betydelige forskjeller mellom fakultetene, hvor noen fakultet har en høy andel fullfinansierte studieplasser (f.eks. NV med 96%), mens andre fakultet har en lav andel (under 50%). Dette antas å være beregnet ut fra fakultetenes/enhetenes nåværende basisbevilgninger. Imidlertid står det ingenting i notatet som forklarer hvorfor disse forskjellene har oppstått. Det har tidligere blitt etterspurt en beskrivelse av basis som gjør at vi forstår forskjellene i basis mellom fakultet og mellom institutter. Dette vesentlige grunnlaget foreligger fortsatt ikke. Videre fremkommer det heller ikke hvor mange studieplasser som har basisfinansiering. Slik det er beskrevet vil omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet/institutt ha betydning for flytting av bevilgning, nærmere spesifisert basisbevilgning. Selv om man velger å gå bort fra begrepet "basis" så er substansen den samme.

Det er vanskelig å ta stilling til endringer mellom fakultet når det er ukjent hva som ligger til grunn for dagens basisbevilgninger. Dette gjelder både for mottakende og avgivende fakultet. Ved flytting av studieplasser kan endringen i bevilgning bli vesentlig (spesielt for mindre enheter) dersom satsene som er presentert legges til grunn. Dette gjør at det oppleves helt nødvendig å se nærmere på dette, og gjøre en vurdering av dagens basisbevilgning. Forslagene som er presentert oppfattes som preliminare og bør ikke gjennomføres uten ytterligere analyser.

Det er i dag flere studieplasser som har lav eller ingen basisfinansiering, og det er svært urimelig/feil å overføre (basis)bevilgning for studieplasser fra disse miljøene. Så lenge det allerede i dag er flere studieplasser som ikke har basisbevilgning, hvorfor skal da omfordelte/nye studieplasser ha basisfinansiering?

En grundigere kartlegging og vurdering av dette vil ikke forsinke prosessen med innføring av ny finansieringsmodell, ettersom dette ikke får effekt før en faktisk vedtar å flytte studieplasser mellom fakultet.

Alternativ modell:

Fakultetet ønsker å foreslå en alternativ modell, som har som målsetning å utjevne forskjellene i basisbevilgning mellom fakultetene på lang sikt (les meget lang sikt). Utgangspunktet er at så lenge vi ikke kan få en forklaring på hva forskjellene i basis skyldes, eller begrunnelse for hvorfor de representerer en rettferdig fordeling, så må den naturlige målsetningen på lang sikt være at alle ender på samme andel fullfinansiering.

Nedenstående tabell er presentert flere ganger gjennom finansieringsutvalgets rapport, men ligger ikke i selve rapporten. Den viser store forskjeller i hvor stor andel av studieplassene som er fullfinansiert. Den nye modellen vi foreslår baserer seg altså på et prinsipp om at over tid, reelt sett lang tid, bør andelen fullfinansierte studieplasser konvergere mot snittet på 78% ved alle fakulteter. Da vil konsekvensen være at:

1. Dersom det tas plasser fra AD, MH eller ØK, vil disse fakultetene ikke bli fratatt finansiering à de får en økt andel ved at uendret finansiering deles på færre studieplasser. Over tid vil de tape ressurser på grunn av redusert studiepoengproduksjon. De fakultetene som mottar disse plassene, vil ikke få ekstra basisfinansiering da de får redusert sin andel fullfinansiering ved at uendret finansiering deles på flere studieplasser. Over tid vil de likevel få økte ressurser pga. økt studenttall.
2. Dersom det tas plasser fra HF, IE, IV, NV eller SU, vil disse fakultetene miste basisfinansiering ved en fast sats X (**Denne satsen må settes slik at den bidrar til å nå målet om konvergens**) pr. studieplass. Dersom fakultetet som mottar plassene ligger over snittet i utgangspunktet, får de ikke økt bevilgning utover studiepoengsutellingen slik at andel basisfinansiering faller ned mot snittet (flere studenter, uendret basis). Dersom fakultetet som mottar plassene ligger under snittet, overføres basissatsen X fra avgivende fakultet for å øke andelen fullfinansierte plasser.

Fakultet	Basisbevilgning v/fullfinansiering	Reell basisbevilgning eksl. øremerkinger	Differanse	Andel fullfinansierte
AD	169 403	87 391	- 82 012	52 %
HF	218 802	201 537	- 17 264	92 %
IE	519 575	419 827	- 99 748	81 %
IV	410 004	355 453	- 54 551	87 %
MH	483 561	317 985	- 165 576	66 %
NV	254 244	244 502	- 9 742	96 %
SU	457 822	424 182	- 33 640	93 %
ØK	248 530	119 331	- 129 199	48 %
Uspesifisert	3 212	-	- 3 212	0 %
Sum	2 765 154	2 170 209	- 594 945	78 %

Modellen illustrerer uansett det urimelige i at en skal ta basisfinansiering fra fakultet som ligger under snittet. Finansieringsutvalgets modell vil bidra til å øke forskjellene i finansiering mellom fakultetene, heller enn å redusere den.

Konklusjon: Fakultetet kan ikke støtte skissert modell og mener det er et prekært behov for ytterligere analyser og vurderinger.

5: Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

Finansiering av Ekspertes i Team

Vi registrerer at finansiering knyttet til aktivitet på tvers av fakulteter, deriblant Ekspertes i Team, ikke er spesifisert i dette høringsnotatet, og vurderer det dithen at enhetens finansiering vil bli inkludert i NTNUs totalfinansieringsmodell. Det foreligger ingen plan for finansiering av fagseksjonen fra 2025, utover estimerer fra 2016. Situasjonen angående finansiering av EiT er fortsatt uavklart, noe som gjør det vanskelig å tenke langsiktig. For alle parter er det viktig å få avklart fagenhetens framtidige finansiering.

Uttalelser om en RFM når ikke TFM eller VFM er kjent

Det er flere momenter i høringsnotatet som er relatert til TFM. Disse momentene er i utgangspunktet ikke en del av denne høringen. TFM vil få konsekvenser for RFM. Det er noe utfordrende å uttale seg om en RFM når TFM (og VFM) ikke er kjent. Vi ser først og fremst nå fram til en grundig, men rask, diskusjon i hele organisasjonen på hvordan ny TFM skal se ut, herunder hvor mye en i framtiden skal holde av på nivå 1 før ressursene fordeles via RFM. Her imøteser vi grundige analyser og prioriteringer basert på den reelle økonomiske situasjonen i sektoren framover.

Fellesadministrasjonen underfinansiering

I høringsnotatet nevnes fellesadministrasjonens underfinansiering. Dette vekker bekymring for hvordan TFM vil se ut da fakultetene ikke nødvendigvis deler oppfatningen av at fellesadministrasjonen er underfinansiert. En åpen/transparent gjennomgang på dette området vil være svært viktig.

Bekymring for vridning bort fra forskning

Som nevnt ovenfor vektlegger KDs finansieringsmodell primært utdanningsiden. Dette vil trolig bidra til å vri sektorens prioritering mot utdanning, til tross for at det flere ganger og i ulike fora har blitt presisert at modellen er en fordelingsmodell og ikke en styringsmodell. I tillegg er det en bekymring at dersom det f.eks. skal innføres indirekte kostnader på BOA-prosjekter som skal gå til sentralnivået, så er dette noe som kan gi dårligere incentiver til å prioritere BOA. I verste fall kan det bidra til en «tap/tap-situasjon». En slik overføring vil være et direkte disinsentiv til BOA-aktivitet, og i kombinasjon med øvrig vridning bort fra forskning i ny modell vil konsekvensene bli alvorlige både på kort og lang sikt.

NTNUs administrasjon er dimensjonert betydelig lavere enn gjennomsnittet i sektoren

Vi registrerer at det er enighet om at NTNU har betydelig færre administrativt ansatte enn sektoren for øvrig. Det ligger som et premiss i høringsteksten at administrativt ansatte ved NTNU ikke er mer effektive enn andre steder, og at forklaringen kun handler om at vitenskapelig ansatte i NTNU gjør mere administrativt arbeid enn snittet i sektoren. Så lenge vi ikke har noen målinger eller indikatorer innen sektoren som bekrefter dette, mener vi at vi ikke automatisk kan anta det. Det kan være innført tiltak, systemer eller arbeidsformer som faktisk er mer effektive ved NTNU – det kan vi ikke vite uten å undersøke nærmere. Et annet moment er at dette ikke kan sees uavhengig av konsulentkostnader. Til slutt vil vi nevne at dersom grundige analyser skulle vise at administrasjonen ved NTNU er underbemannet, så må en eventuell oppbemanning vurderes ut fra

hvor trykket og nytten er størst. Det er ikke gitt at det er på nivå 1, det kan like gjerne være at det er på nivå 2 og 3 det er størst behov for økt administrativ støtte.

Vedlegg:

Enhetenes høringssvar

Notat

Til: NTNUs interne finansieringsutvalg

Kopi til:

Fra: Vitenskapsmuseet

Signatur:

Høring ny finansieringsmodell ved NTNU – Høringssvar fra Vitenskapsmuseet

Det vises til notat: *Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU* samt oversendelsesbrev datert 21. februar 2024.

Vitenskapsmuseets høringssvar er begrenset til de delene av høringsnotatet som har direkte relevans for museet. Vitenskapsmuseet har formelt ikke ansvar for undervisning og har ikke gitt innspill på spørsmål knyttet til dette.

NTNU Vitenskapsmuseet støtter finansieringsutvalgets syn på rammestyringsprinsippet. En finansieringsmodell skal først og fremst fordele ressurser på en stabil og forutsigbar måte for kjernevirksomheten. Dette ivaretas best ved at prinsippene i NTNUs nye rammefordelingsmodell ligger tett opp til KDs finansieringsmodell.

Finansieringsutvalget sier i høringsnotatet at en modell basert på KDs finansieringsmodell kan gi en aktivitetsforskyvning fra forskning til utdanning. En finansieringsmodell uten noen mekanismer for finansiering av forskningsaktiviteter kan i tillegg føre til at enkelte enheter ikke har økonomiske ressurser til å delta i forskningsprosjekter som forutsetter egenfinansiering eller som ikke er fullfinansiert. Det er viktig at NTNU iverksetter tiltak utenfor ny rammefordelingsmodell som sikrer at forskningen gis gode rammevilkår, og at eventuelle utilsiktede virkninger av ny modell blir tatt tak i og korrigert utenfor modellen.

Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekter?

Vitenskapsmuseet mener at ny rammefordelingsmodell må inkludere en medfinansiering for EU-prosjekter med åpen ramme.

EU-prosjekter har en gjennomsnittlig lavere dekning av indirekte kostnader enn bidragsprosjekter finansiert av Norges Forskningsråd. Det er viktig at ny rammefordelingsmodell ikke skaper

---

Postadresse

7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@museum.ntnu.no
www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

Besøksadresse

Erlings Skakkes gate
47 B

Telefon

+47 73592145

Saksbehandler

Ivar Jensås

ivar.jensas@ntnu.no
Tlf: 95089505

disincentiver for EU-prosjekter som er viktig for internasjonalt samarbeid, faglig fornyelse, kvalitet og relevans. Medfinansiering vil i større grad gjøre det økonomisk mulig for institutter og enheter med trang økonomi til å søke om og delta i EU-prosjekter.

Medfinansieringen bør tilsvare differansen mellom det som finansieres fra Norges Forskningsråd og ulike EU-prosjektene.

Andre momenter

a) Indikatoren fullførte doktorgrader.

Vitenskapsmuseet er fornøyd med at indikatoren for fullførte doktorgrader videreføres med åpen ramme i NTNUs nye rammefordelingsmodell. Fullførte doktorgrader bør fordeles slik finansieringsutvalget foreslår basert på hovedveilederens (70 %) og biveilederens (30 %) organisasjonstilknytning. Satsen videreføres lik satsen i KD-modellen.

b) En omstillingskomponent i ramme for strategi- og omstilling?

Vitenskapsmuseet mener at ramme strategi og omstilling bør inneholde en omstillingskomponent som kan brukes til midlertidige omstillingstiltak enten det gjelder fellestiltak for hele NTNU eller en ekstra tidsbegrenset støtte til enheter som vil ha store utfordringer med å finansiere nødvendige omstillingstiltak innenfor egen ramme.

c) Videreføre dagens praksis med ramme strategi og omstilling og ramme rekrutteringsstillinger

Vitenskapsmuseet støtter finansieringsutvalgets synspunkt på at dagens praksis med ramme strategi og omstilling og ramme rekrutteringsstillinger videreføres. Vitenskapsmuseet mener samtidig at ramme rekrutteringsstillinger må få en tilleggfunksjon for medfinansiering av opplæringsdel i doktorgradsutdanning finansiert av EU.

d) Lukkingsmekanismen i NTNUs nye rammefordelingsmodell.

Vitenskapsmuseet må ikke være en del av lukkingsmekanismen i NTNUs nye rammefordelingsmodell.

e) Museet har liten mulighet til å påvirke sin bevilgning i ny rammefordelingsmodell.

Museet vil med unntak av fullførte doktorgrader ikke ha mulighet til å påvirke sin framtidige bevilgning i de fire foreslåtte modellene for en ny rammefordelingsmodell. Museet vil som de øvrige fakultetene få sin forholdsmessige andel av andre endringer. Andre endringer vil som oftest bety årlige kutt i Vitenskapsmuseets framtidige bevilgninger.

Vitenskapsmuseet vil ved innføring av ny rammefordelingsmodell være i tilnærmet samme situasjon som flere enheter innen Fellesadministrasjonen. Bevilgningsinntekter som enheten ikke kan påvirke og årlige kutt som gjør at det økonomiske handlingsrommet hvert år blir redusert.

Vitenskapsmuseets bevilgningsøkonomi vil bli ytterligere utfordret med en forventet økning i satsen for internhusleie som høringsnotatet gir klare signaler om.

f) Internhusleiesatsen har stor betydning for museets økonomiske handlingsrom.

En analyse av fakultetenes og Vitenskapsmuseets regnskaper for 2023 viser store forskjeller mellom enhetene om hvor stor andel internhusleia utgjør av den totale bevilgningen (ramme drift, ramme strategi- og omstilling og omfordelt bevilgning) som de mottar fra NTNUs rammefordelingsmodell i 2023. For Vitenskapsmuseet utgjør internhusleia ca. 23,4 % av totalbevilgningen i 2023, mens for enkelte fakultet utgjør internhusleia bare i overkant av 8% av totalbevilgningen. I 2024 utgjør internhusleie ca. 23,8 % av museets totale bevilgningsinntekter.

Vitenskapsmuseet ivaretar NTNUs ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger (universitet og høyskoleloven § 2-7 2. ledd). I tillegg har Vitenskapsmuseet fått delegert et ansvar etter lov om kulturminner med tilhørende forskrifter hvor det blant annet sies at Vitenskapsmuseet skal forvalte og oppbevare arkeologiske gjenstander på statens vegne i Midt-Norge. Dette ansvaret innbefatter konservering, magasinering, oppbevaring av dokumentasjonsmateriale, forskning og formidling. Arealer til publikumsutstillinger og vitenskapelige magasiner med tilhørende funksjonsarealer gjør at Vitenskapsmuseet har et stort arealbehov sett i forhold til både antall årsverk og museets bevilgningsinntekter. De vitenskapelige magasinene mottar årlig en tilvekst som gjør at museet har behov for økt areal for å ha plass til tilveksten i de vitenskapelige magasinene i årene som kommer.

En realøkning i internhusleiesatsen vil påvirke det økonomiske handlingsrommet til fakultetene og museet ulikt. Konsekvensene av en økning av internhusleiesatsen kommer ikke til uttrykk i bevilgningsoversikter eller til nå i analyser knyttet til fakultetenes/museets økonomiske utvikling og handlingsrom. De ulike fakultetene og Vitenskapsmuseet vil ha forskjellige forutsetninger og muligheter til å redusere sitt leieareal. Dette skyldes både leiearealenes beskaffenhet, enhetenes faglige aktivitet og de spesifikke lovpålagte oppgavene gjennom universitets- og høyskoleloven.

Seksjon for virksomhetsstyring

Høringssvar fra FUS og FUI. Ny finansieringsmodell ved NTNU

Høringssvar fra FUS/FUI angående ny finansieringsmodell ved NTNU

FUS og FUI har lest rapporten fra finansieringsutvalget med stor interesse og takker for den viktige jobben utvalget har gjort på en god måte.

Generelle kommentarer:

FUS og FUI har i sitt arbeid med høringssvaret lagt vekt på å svare ut forhold som kommer inn under FUS og FUI sine mandatområder. Således er forslaget om medfinansiering av forskning ikke kommentert. Dette er i stedet overlatt til fakultetene og utvalget selv.

Svar på høringsspørsmålene:

1) Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekker FUS/FUI?

De fire modellene skiller seg ad langs to dimensjoner. Den ene dimensjonen er et forslag om dempingsledd for studiepoengproduksjonen, mens den andre er et forslag om medfinansiering av EU-prosjekter.

FUS/FUI mener det er viktig å lage en dempingsmekanisme. Bevilgningssystemet fungerer bedre jo mer aggregert nivå man ser på. Dette betyr at for studieprogram, institutter og til og med de mindre fakultetene kan opptaket og dermed studiepoengproduksjonen variere en god del fra år til år selv om snittet er mer stabilt. Et dempeledd vil dermed kunne bidra til at startpunktet for modellen baseres på et snitt over flere år, heller enn et tilfeldig år.

Når det gjelder forslaget om medfinansiering av EU-prosjekter, vil FUS/FUI overlate til fakultetene å mene noe om dette.

Konklusjon:

FUS/FUI mener et dempingsledd er ønskelig. Størrelsen på dempingsleddet kan sikkert diskuteres, men ut fra det nevnte formål kan finansieringsutvalgets forslag se rimelig ut. FUS/FUI overlater til fakultetene å mene noe om medfinansiering av forskning.

2) Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	postmottak@ntnu.no	Høgskoleringen 1	+47 73595000	Kirsti Rye Ramberg
Norway	www.ntnu.no/adm/uk	Hovedbygningen, 2. etg.		kirsti.ramberg@ntnu.no
				Tlf: 91897936

Selv om FUS/FUI prinsipielt mener at KD's incentiver i størst mulig grad bør videreføres, ser ikke FUS/FUI helt begrunnelsen for fullføringsindikatoren og hvorfor denne er endret fra kandidatproduksjon til den nye indikatoren. Den er dessuten unødvendig komplisert å regne ut, og ser ut til å ha begrenset innvirkning på resultatet.

Konklusjon: FUS/FUI er enig med utvalget i at fullføringsindikatoren kan tas ut av RFM.

3) Bør RFM benytte en generell/flat sats for alle fagområder ved studieplasstildelinger, eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

FUS/FUI mener det er viktig å videreføre KD sitt tildelingssystem slik at man ikke unødig lager incentiver for enhetene for adferd som ikke er i tråd med det vi får av bevilgninger fra KD. FUS/FUI ønsker derfor å støtte et forslag om å videreføre bruk av differensierte satser.

Konklusjon: FUS/FUI støtter bruk av differensierte satser som tilsvarer de kategoriene KD bruker når nye studieplasser tildeles

4) Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å ta hensyn til både avgivende og mottakende fakultets behov?

FUS/FUI anerkjenner at den største utfordringen NTNU står overfor ved flytting av studieplasser mellom fakultet (og for så vidt også mellom institutter på samme fakultet) er at det å bygge sterke fagmiljøer er en aktivitet som er mer langsiktig enn det å bygge gode studieprogram og gode enkeltemner. Flytting av studieplasser kan derfor være en utfordring fordi fagmiljøer ikke nødvendigvis kan omstille seg like raskt som den tiden det tar å flytte pengene. FUS/FUI ser det også som særdeles viktig at det finnes mekanismer for å flytte studieplasser mellom fakulteter. Dette er viktig for at dimensjoneringsutvalgets analyser og foreslåtte tiltak skal kunne føre til reelle endringer i utdanningsaktiviteten. FUS/FUI er derfor enig i at det må skapes et omstillingsfond som kan hjelpe de fagmiljøene som avgir studieplasser i en omstillingsfase. FUS/FUI mener at det er viktig at finansieringsutvalget finner gode modeller for hvordan det avgivende fakultet kan gis tid til omstilling uten at incentivene i modellen forvrenges for mye.

Konklusjon: FUS/FUI mener at det er riktig å skille avgivende og mottakende fakultet når studieplasser flyttes. FUS/FUI mener også det er riktig at mottakende fakultet får full finansiering av de nye studieplassene, men tenker samtidig at finansieringsutvalget må finne ordninger som ivaretar det avgivende fakultet og gir det noe tid til omstillinger.

Med vennlig hilsen

Tim Torvatn
FUS-leder

Karl Henning Halse
FUI-leder

Notat

Til: Finansieringsutvalget

Kopi til:

Fra: FUL - Forvaltningsutvalget for lektorutdanning

Signatur:

Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU

FUL takker for høringsinvitasjon, og vil her komme med en kort høringsuttalelse basert på diskusjoner i utvalgets møte 15. mars 2024. Lektorutdanningen ved NTNU er som kjent matriseorganisert, der de seks lektorprogrammene har tre ulike vertsfakultet, og alle lektorprogrammene har bidragsytere fra flere enheter ved NTNU – på tvers av institutt og fakultet. Fakultetene eier og forvalter økonomien i de enkelte lektorprogrammene og vil gi sine tilbakemeldinger på høringen. For FUL er det viktig, fra et tverrfakultært perspektiv, at lektorprogrammene har forutsigbarhet og langsiktighet med tanke på ressurser. FUL anbefaler derfor en modell som demper svingninger fra år til år og gir tilstrekkelig forutsigbarhet til å kunne tilby et femårig løp av høy kvalitet for alle involverte parter i utdanningen. FUL anbefaler altså modellene med dempeledd.

FUL mener også at det er grunn for fakultetene å vurdere kategorisering av emner i lektorprogrammene gitt de nye finansieringskategoriene i den nasjonale modellen. Per i dag ligger lærerutdanning i kategori 2, og disiplinstudier er i kategori 3. For enkelte av lektorprogrammene utgjør lektorstudentene majoriteten av studentene på emnet, og det bør vurderes om emnene skal flyttes til lærerutdanningskategorien. Fakultetene

---

Postadresse

7491 Trondheim
Norway

Høgskoleringen 1

Org.nr. 974 767 880

postmottak@ntnu.no

www.ntnu.no

Besøksadresse

Hovedbygningen

Telefon

+47 73595000

Saksbehandler

Helene Hauge
helene.hauge@ntnu.no

må imidlertid gjøre en helhetsvurdering av en slik endring som også beregner negative utslag ved nedgang i aktivitet.

Vennlig hilsen

Helene Hauge

Leder av forvaltningsutvalget for lektorutdanning ved NTNU

HØRINGSVAR NY FINANSIERINGSMODELL NTNU

Studenttinget NTNU takker for muligheten for å komme med innspill til ny finansieringsmodell ved NTNU.

Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?

Studenttinget mener at rammefordelingsmodellen bør dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer innenfor utdanningsområdet og støtter derfor et dempeledd. Det er viktig for både for kvalitet og kontinuitet at endringer i utdanningsaktiviteten – både tilfeldige og strategiske – ikke gir for store svingninger i bevilgning. Vi vil samtidig understreke at en redusert incentivstyrke til 65 % av nye satser er en absolutt nedre grense, og man bør ikke ha en større dempingseffekt enn i dag. Når det nye nasjonale finansieringssystemet vektlegger endringer i studiepoengproduksjon i større grad må dette også gjenspeiles i vår rammefordelingsmodell, i tråd med prinsippet om at vår interne fordelingsmodell i størst mulig bør gjenspeile den nasjonale modellen.

Vi ønsker også å belyse sammenhengen mellom kvalitet i utdanningene og studiepoengproduksjon. Et økt fokus på studiepoengproduksjon kan slå ut begge veier for kvaliteten i utdanningene. Hvis enheten ser et behov for å øke studiepoengproduksjonen vil det letteste tiltaket være å gjøre emnene lettere, på bekostning av kvalitet. Dette er nok ikke noe som skjer bevisst, men likevel noe som må unngås. Derimot vil økt kvalitet i utdanningene kunne redusere frafall og sikre gjennomstrømning, noe som i sin tur vil øke studiepoengproduksjonen. En utdanning med høy kvalitet vil gjøre studentene mer motiverte til å fullføre utdanningen, og legge ned innsatsen som kreves for det. Med det økte fokuset på studiepoengproduksjon i det nye nasjonale finansieringssystemet legger man til rette for et større fokus på kvalitetsarbeid rundt våre utdanninger.

Studenttinget støtter å inkludere en målrettet støtteordning for medfinansiering for EU-prosjekter. Forskning er en kjerneoppgave for NTNU som også er viktig for utdanningsområdet. En av styrkene til NTNU er samspillet mellom forskning og utdanning, som Studenttinget håper kan bli sterkere fremover.

Vi vil også trekke fram betydningen dette vil ha for Gjøvik og Ålesund, da i perspektivet overgangen fra høyskole til universitet. Vi mener at en EU-medfinansieringsordning vil være med på å styrke forskningen som skjer i disse studiebyene, og vil være viktig i den videre utviklingen av NTNU i de byene.

Vi ønsker også trekke frem en problemstilling med medfinansieringsindikator. Med en åpen ramme kan man ende opp i en situasjon der miljøer som lykkes godt med EU-prosjekter over tid binder opp bevilgning som avsetninger på bekostning av institutter med høy utdanningskvalitet.

Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?

Nei. Studenttinget deler anbefalingen til Finansieringsutvalget og mener det ikke er hensiktsmessig å videreføre fullføringsindikatoren i RFM. Når denne indikatoren utgjør en så liten del av tildelingen vil en videreføring av denne indikatoren være unødvendig komplisert. Likevel må ikke dette bli en hvilepute for fakultetene i arbeidet med kvalitet i utdanningene. En utdanning av god kvalitet er også mer attraktivt, og studentene vil i større grad fullføre studiene. Ved å ikke ta med denne indikatoren i RFM må det ligge en forventning om at arbeid med kvaliteten i utdanningene fremdeles er viktig.

Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

Studenttinget mener at man bør differensiere satsen mellom fagområdene, selv om satsen ved studieplasstildelinger i hovedsak er flat i den nasjonale finansieringsmodellen. Ulike typer studier koster mer per student å drive enn andre, noe som gjenspeiles i finansieringskategoriene for studiepoengproduksjon. Dette gjelder også ved opp- og neddimensjonering av studier. Det vil for enkelte studier være lettere å oppdimensjonere enn andre, på grunn av ulike former for læringsaktiviteter. Allikevel vil vi bemerke at det er viktig for oss at de differensierte satsene ikke virker normerende på ressursinnsatsen i studieprogrammet.

Studenttinget ønsker å understreke viktigheten av NTNUs utdanningsportefølje som frem til nå har ligget i kategori B, men som i nytt finansieringssystem vil inngå i kategori 2 med lavere sats. Når oppdimensjonering av disse programmene fremover blir mindre inntektsbringende og neddimensjonering mindre kostbart, må vi evne å være lojale mot våre strategiske prioriteringer om å utvikle fremragende kunstmiljøer – til tross for at det vil være mindre lønnsomt enn tidligere.

Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?

Studenttinget mener at den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet en god måte for å ivareta behovene til fakultetene.

Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

Ettersom vi erfarer at mange i organisasjoner har en opplevelse av at RFM er til hinder for tverrfaglighet, er det viktig for Studenttinget at utviklingen av tverrfaglige tilbud er en tydelig forventning gjennom strategiske ledelse. Økte satser for studiepoengproduksjon som gjør utdanningsaktiviteten mer resultatutsatt enn tidligere, i kombinasjon med magert økonomisk handlingsrom hos mange enheter, kan gjøre at samarbeid om utdanningsaktivitet fortsatt oppleves som et økonomisk disincentiv for en rasjonell instituttleder.

Studenttinget er bekymret for fortsatt redusert økonomisk handlingsrom per student. Kartleggingen som er gjort viser en bekymringsfull trend med færre kroner bak hver student, især de siste årene. Større forelesninger med mindre studentaktiv læring, bruk av læringsassistenter på bekostning av vitenskapelig ansatte, mindre tid til veiledning og mer bruk av automatisk rettede inntastings- og flervalgseksamener, er alle grep som gjør utdanningsaktiviteten billigere. Vi frykter at endringene er en utvikling som følge av at institusjonen over tid har tatt opp flere studenter i forhold til veksten i rammebevilgning. Det er ikke mulig å affekttere at slike grep ikke påvirker læringsutbytte og læringsmiljøet negativt. Studenttinget forventer at økonomiske betraktninger ikke skal ligge til grunn for valg av undervisning- og vurderingsform.

Det nye nasjonale finansieringssystemet vil gjøre oppskalering av utdanningsaktivitet inntektsbringende for enhetene. I en tid der mange enheter opplever strammere rammer for å gjennomføre kjerneaktivitet, frykter vi at økt aktivitet innenfor utdanningsområdet uten ytterligere innsatsfaktorer vil være blant alternativene for å bedre enhetens økonomiske handlingsrom. Det er viktig for Studenttinget at kvalitet i utdanningen ikke undermineres, selv når rammene blir trangere.

Vi merker oss at resultatindikatoren for utveksling fjernes fra det nasjonale finansieringssystemet. Studenttinget ønsker at det skal være lettere å dra på utveksling, noe som vil være en forutsetning for å nå institusjonens eget måltall om 50 % utveksling. Hvis NTNU lykkes godt i arbeidet med å få flere studenter til å ta et utenlandsopphold er det imidlertid risiko for ubalanse mellom inn- og utveksling, i en tid der vi sliter med å rekruttere innvekslingsstudenter, spesielt fra områder utenfor EU/EØS. I frykt for redusert studiepoengproduksjon lokalt, bekymrer vi oss for at det på økonomisk sårbare enheter især kan vurderes som rasjonelt å vurdere å legge begrensninger på utvekslingsmulighetene for studentene.

Studenttinget er bekymret for den relativt lave dimensjoneringen av Fellesadministrasjonen. Høringsbrevet reiser en bekymring om hvordan dette påvirker vilkårene for NTNUs vitenskapelige ansatte. For oss er det viktig å

understreke at mange fellestjenester også er viktig for utdanningsområdet og studenter flest, for eksempel tilrettelegging, utveksling og opptak. Vår erfaring er at mange studenter erfarer at flere enheter i FA har utfordringer med bemanning og begrenset kapasitet. Hvordan fellesadministrasjonen sikres en dimensjonering som best mulig understøtter kjerneoppgavene bør være et hensyn i arbeidet med ny totalfordelingsmodell.

Med vennlig hilsen

Didrik Nohre Lønvik
Leder Studenttinget NTNU
På vegne av
Studenttinget NTNU

Notat

Til: VIRK

Kopi til:

Fra: Viserektor i Gjøvik

Signatur KRJ

Postadresse

7491 Trondheim
Norway

Høgskoleringen 1

Org.nr. 974 767 880

postmottak@ntnu.no

www.ntnu.no

Besøksadresse

Hovedbygningen

Telefon

+47 73595000

Saksbehandler

Kai Robert Jakobsen
kai.jakobsen@ntnu.no
o
Tlf: 90542766

Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU

Viserektor i Gjøvik takker for muligheten til å komme med høringssvar om ny finansieringsmodell for NTNU. Viserektor har hentet inn innspill fra instituttene ved NTNU i Gjøvik og behandlet saken i campusråd. Vi har følgende tilbakemeldinger:

Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?

RFM bør dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonen. Redusert incentivstyrke på 65 % synes å være rimelig nivå.

RFM bør inkludere medfinansiering for EU-prosjekt med åpen ramme. EU-forskning bør slå positivt ut i finansieringsmodellen, og det er viktig ikke å fjerne incentiver for EU-prosjekter.

20 % medfinansiering synes å være et riktig nivå for å kompensere for kostnader som ikke dekkes av EU-finansiering.

Medfinansieringsordning for EU-prosjekter vil ikke hindre disincentiver for forskning fordi ikke alle miljøer er faglig i stand til søke og få innvilget EU-prosjekter. De er avhengig av å søke forskningsmidler fra andre kilder, f.eks. NFR.

Innlandsregionen har stort behov for sykepleiere og ingeniører i tiden framover. Det er på denne bakgrunn av stor betydning at budsjettmodellen ikke slår negativt ut for disse utdanningene i Innlandsregionen. Det er derfor av stor betydning at RFM også ivaretar hensynet til å sikre nok sykepleiere i regionene framover. Det sikres best ved å utdanne til disse profesjonene i regionen. De som utdannes i de største byene forblir gjerne også der når de begynner å arbeide.

Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM?

Det synes ikke å være av vesentlig betydning at fullføringsindikatoren videreføres i RFM.

Ved studieplassendringer, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

Rammefordelingsmodellen bør ved studieplassendringer benytte differensierte satser for de ulike fagområder. Dette er en forutsetning for å få transparens i budsjettmodellen.

Vil den skisserte modellen for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?

Omfordeling av studieplasser til mottakende fakultet bør finansieres av nedskalering av identifiserte studier som scorer under grenseverdiene til dimensjoneringsutvalget, og som besluttes nedlagt.

Er det andre momenter der ønsker å belyse?

For campus Gjøvik er det spesielt av stor betydning at budsjettmodellen ivaretar hensynet til desentraliserte studier. Dette gjelder for sykepleiere, ingeniører og økonomer. En modell med sterke incentiver for studiepoengproduksjon vil kunne virke sentraliserende, og derved svekke de desentraliserte studiene. Det er videre viktig at flercampusperspektivet og egenarten til de tre campusbyene blir godt ivaretatt. RSO midler til viserektorene ønskes videreført i den nye budsjettmodellen.

For øvrig vil vi peke på følgende forhold som er viktig å ivareta i RFM:

- Det er viktig å ivareta et **samlet og sterkt NTNU i Gjøvik**, som kan ivareta god faglig kvalitet og god undervisningskvalitet. Etersom endringer hovedsakelig skjer «i linja», foreslår vi at det iverksettes en mekanisme som forhindrer utilsiktede negative konsekvenser for NTNU i Gjøvik som helhet.
- **Reisekostnader** er en belastning for instituttene og administrasjonen i Gjøvik, og dette bør kompenseres for at ansatte i Gjøvik skal kunne ha lik mulighet til faglig nettverk og oppdatering som ansatte i Trondheim.
- **Finansiering y-vei/tres** - det er behov for at finansieringsmodellen tar høyde for dekking av kostnader for å opprettholde tilbudet til forkurs/tressemesterordningen for opptak til ingeniørstudiet.
- **Internhusleiemodellen** – internhusleiemodellen slår skjevt ut for instituttene ved IE-fakultetet, IV-fakultetet, MH-fakultet og ØK-fakultetet når det gjelder husleie for Topas bygget. Her må instituttene betale et tillegg til internhusleien som utgjør differansen mellom den faktiske husleien til Industribygg og internhusleien til NTNU. Institutt for informasjonssikkerhet må i tillegg betale de faktiske leiekostnadene for 4. og 5. etasje i bygget. I internhusleiemodellen må denne skjevheten nulles ut slik at instituttene ikke får høyere kostnader enn den gjeldende internhusleien.
- **Totalmodell og videreføring av skjevheter** – i og med at den nye RFM bygger videre på den eksisterende modellen, viderefører den også eksisterende skjevheter i dagens modell. Skjevheter som at NTNU i Gjøvik har mange små studium, som er dyrere å drifte enn større studium, blir da videreført.

Hørings svar om ny finansieringsmodell ved NTNU

Til: Finansieringsutvalget

Kopi til: Rektor Tor Grande, Instituttleder Tove Havnegjerde (IBA), instituttleder Mark Pasquine (IIF), instituttleder Hans Petter Hildre (IHB), instituttleder Rune Volden (IIR), instituttleder Svanhild Schønberg (IHA), viserektor Gjøvik Gro Kvanli Dæhlin

Fra: Viserektor Anne-Lise Sagen Major

Signatur:

Viserektor i Ålesund takker for muligheten til å komme med hørings svar om ny finansieringsmodell for NTNU. Viserektor har hentet innspill fra instituttene ved NTNU i Ålesund, og det er forsøkt å løfte de faktorene som påvirker NTNU i Ålesund som helhet. Derfor gis det i dette hørings svaret først og fremst svar på høringsbrevets siste spørsmål «Er det andre momenter dere vil belyse?». Vi mener det er flere momenter som er viktige å belyse og håper at disse vil bli lyttet til, ikke minst fordi geografi **ikke** er hensyntatt i utvalgets sammensetning, til tross for at det eksplisitt er bedt om det i mandatet.

Oppsummert har vi følgende innspill:

- Det er viktig å ivareta et **samlet og sterkt NTNU i Ålesund**, som kan ivareta god faglig kvalitet og god undervisningskvalitet. Ettersom endringer hovedsakelig skjer «i linja», foreslår vi at det iverksettes en **mekanisme, eksempelvis gjennom et utvalg, eller at rektoratet tar ansvar for å utrede konsekvenser for Ålesund/Gjøvik av foreslåtte endringer i fakultetslinjene**. En slik mekanisme skal forhindre utilsiktede negative konsekvenser for NTNU i Ålesund om helhet.
- Vi ber om at **midler til tverrfaglig samarbeid** ivaretas i finansieringsmodellen.
- **Reisekostnader** er en belastning for instituttene i Ålesund, og dette bør kompenseres for at ansatte i Ålesund skal kunne ha lik mulighet til faglig nettverk og oppdatering som ansatte i Trondheim.
- **Finansiering y-vei/tres** - det er behov for at finansieringsmodellen tar høyde for dekking av kostnader for å opprettholde tilbudet til forkurs/tresemesterordningen for opptak til ingeniørstudiet.
- **Internhusleiemodellen** – leie av arealer i Ålesund, hvor NTNU leier alle lokaler, er mer kostbart for NTNU enn arealkostnadene der hvor NTNU eier sine bygg. I internhusleiemodellen må denne skjevheten nulles ut slik at instituttene ikke får høyere kostnader der hvor NTNU leier.

Postadresse
7491 Trondheim
Norway
Høgskoleringen 1

Org.nr. 974 767 880
postmottak@ntnu.no
www.ntnu.no

Besøksadresse
Hovedbygningen

Telefon
+47 73595000

Saksbehandler

- **Totalmodell/videreføring av skjevheter** – i og med at den nye RFM bygger videre på den eksisterende modellen, viderefører den eksisterende skjevheter i dagens modell. Skjevheter knyttet til at NTNU i Ålesund har mange små studium, som er dyrere å drifte enn større studium, blir da videreført.
- **RFM** bør dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjon.

Videre følger mer inngående begrunnelse for våre innspill:

En helhetlig campus med sterke fagmiljøer og god utdanningskvalitet

Innledningsvis vil vi påpeke at det er viktig at helhetsperspektivet for NTNU i Ålesund må ivaretas når store endringer gjennomføres for hele NTNU, som med ny finansieringsmodell. I høringsbrevet leser vi at «Modellen skal bygge opp under NTNUs langsiktige strategi, samtidig som det ikke skapes eller oppstår uønskede bivirkninger». Dette vil vi belyse fra Campus Ålesund sitt perspektiv i dette høringssvaret. Endringer følger som regel fakultetslinja, og de kan ramme enkeltinstituttene i Ålesund uten at konsekvensene av samlede tiltak/endringer blir hensyntatt. NTNU har ikke noen mekanismer som fanger opp hvordan slike endringer påvirker NTNU i Ålesund samlet sett, og det kan dermed være vanskelig å se når en endring som følger fakultetslinja slår negativt ut for NTNU i Ålesund som helhet. Dette gjelder tilsvarende for NTNU i Gjøvik.

En liten campus som Ålesund med små institutter og fagmiljø er mer sårbart for endringer. Samtidig er vi avhengige av et rikt nok tilbud for å rekruttere og beholde studenter og ansatte. Små institutter med færre vitenskapelig ansatte er også mer sårbare med hensyn til balansen mellom forskningstid/undervisningstid. Når insentivene dreies fra forskning mot utdanning, vil tid til utdanning kunne gå på bekostning av forskningstiden. Det er helt nødvendig at de vitenskapelig ansatte opprettholder sin forskningstid, slik at instituttene kan bevare forskningskvaliteten og fortsette å bygge sterke fagmiljøer med god kvalitet i utdanningen. Dette er også av stor betydning for at NTNU i Ålesund skal tiltrekke seg nye akademiske ansatte.

Vi ønsker å fremheve følgende formulering i høringsbrevet:

"Det er også viktig å anerkjenne flercampus-dimensjonen. De ulike studiebyene kan ha ulikt økonomisk utfordringsbilde. For fakultetene kan det gi økte kostnader. Det er derfor viktig at en finansieringsmodell ivaretar egenarten og særpreget til NTNUs studiebyer, slik at enhver NTNU-student opplever utdanningskvalitet, og samtidig slik at forskningsaktiviteten ikke fortrenses.»

I selve modellen ser vi ikke noen mekanismer som sørger for å ivareta campusbyperspektivet, eller som forhindrer utilsiktede negative konsekvenser for de mindre campusene. Det er vanskelig å identifisere «vippepunktene» for hvilke faktorer som medfører et svakere fagmiljø, dårligere utdanningskvalitet eller et mindre attraktivt studiemiljø. «Litt mindre» er mye mer i Ålesund enn i Trondheim, vi er mer sårbare for

endringer. **Vi ønsker derfor å foreslå en mekanisme, eksempelvis gjennom et utvalg, eller at rektoratet tar ansvar for å utrede konsekvenser for Ålesund/Gjøvik av foreslåtte endringer i fakultetslinjene.**

Fra 2024 har viserektor i Ålesund fått tildelt RSO-midler for å stimulere til tverrfaglig samarbeid på campus. Vi ber om at dette ivaretas i finansieringsmodellen slik at det gir mer forutsigbarhet.

Reisekostnader

For campusbyene Ålesund og Gjøvik bør det være et element i finansieringsmodellen som hensyntar reisekostnader til Trondheim. Institutter i Ålesund har forholdsvis høye reisekostnader for at ansatte skal kunne delta i møter/forum ved fakultetene. Møtene arrangeres i all hovedsak i Trondheim. Deltakere fra 'andre institutter' spaserer til møter der deltakere fra Ålesund og Gjøvik ofte må reise dagen før/overnatte for å delta. Dette gjelder både vitenskapelig og administrativt ansatte. Reduserte bevilgninger medfører allerede at institutter i Ålesund dessverre ikke kan delta fysisk på fora/møteplasser der viktige beslutninger tas pga. knappe budsjetter. Det er behov for at dette hensyntas i form av en pott til reisekostnader eller lignende, slik at ansatte i Ålesund ikke blir utenfor faglige nettverk og viktige beslutningsarenaer.

Finansiering av forkurs og Y-vei/Tres (tresemesterordningen)

NTNU tilbyr forkurs og Y-vei/Tres for elever som ønsker å bli ingeniører, men mangler generell studiekompetanse. I Ålesund tilbys alle disse tre tilbudene, som er svært viktig for rekruttering til ingeniørutdanningene. Fagene som tilbys er ikke studiepoenggivende og det følger derav ingen mekanismer som legger til rette for å ivareta disse tilbudene i den foreslåtte finansieringsmodell. Det er behov for at finansieringsmodellen tar høyde for dekking av kostnader for å opprettholde dette tilbudet. Det er viktig å bemerke at Y-veiløpet bidrar til fremtidens teknologistudium, og det er viktig å styrke/opprettholde rekruttering av søkere med fagbrev. Det sees nå en økning i søknad til yrkesfaglig videregående utdanning, og nedgang i søknad til studieforberedende. For å opprettholde kvalifiserte søkere til ingeniørutdanningen er det nødvendig å legge til rette for god rekruttering fra yrkesfag.

Internhusleiemodellen

En faktor som kan gi utilsiktede negative konsekvenser er at NTNU i Ålesund leier 100 % av bygningsmassen fra Statsbygg og Norsk Maritimt Kompetansesenter (NMK). Kostnadene for internhusleie i leide bygg er høyere enn i eide bygg, og det vil i praksis være en større kostnadsbesparelse å redusere areal i Ålesund enn der hvor NTNU eier byggene selv. Dette er en konkurranseulempe for NTNU i Ålesund. Den bør nulles ut slik at ulempen hensyntas i finansieringsmodellen.

Totalmodell og skjevheter

En svakhet med den nye rammefordelingsmodellen (RFM) er at det ikke er utarbeidet en ny finansieringsmodell. Modellen bygger på KD-rammen for 2024 og er kun en modell som fordeler endringer i bevilgning fra 2024. Det burde ha blitt gjennomført en fullstendig evaluering av RFM for NTNU, slik at utgangspunktet var mest mulig hensiktsmessig. Det er flere steder i dokumentet kommentert skjevheter og uheldige virkninger av dagens RFM (som manglende justering av rammen til FA og internhusleiemodellen). Disse skjevhetene vil videreføres i den nye modellen.

Det er ikke tatt hensyn til at Campus Gjøvik og Ålesund har mange små studium, som er dyrere å drifte enn større studium. Disse instituttene har da veldig dårlig finansiering i forhold til kostnadsstrukturen. Denne skjevheten blir nå videreført.

Anbefalte/foretrukne mekanismer

Det er viktig med dempeledd for å tilpasse effektene til dagens RFM – jf. vedlegg 1. Trekk i studieplasser vil ha mye større effekt enn det vi med dagens RFM får tildelt per studieplass (eks kategori D 47 700 – mens trekk med ny RFM vil bli 53 170).

Kostnader ved å drifte ulike studietilbud er forskjellig, og det bør derfor videreføres differensierte satser.

Kostnadene ved nye studieplasser blir mye høyere hvis det er et nytt studium som skal opprettes, enn ved økning av studieplasser på et allerede eksisterende studium. Det er derfor fornuftig at satsene for mottakende fakultet er ulik avhengig av om det er flere studieplasser på et allerede eksisterende studium, eller opprettelse av et nytt studium.

Hvis/når NTNU tar beslutning om at det skal opprettes flere studieplasser på et fakultet, er det også nødvendig at de tar en beslutning om hvilke studier som skal avgi studieplasser. Et pro rata trekk for alle fakultet er en dårlig løsning. Et slikt østehøvelkutt kan gi svært uheldige virkninger for fakultet/institutter som har strategisk viktige studium eller studium som er viktige for samfunnet vårt. Disse fakultetene/instituttene kan da miste nødvendig handlingsrom og muligheter for økt satsing. På de små campusene så kan små endringer gi store utslag, fordi handlingsrommet i utgangspunktet er lite.

Det er nødvendig med en omstillingspott/buffer som kan gi nødvendige midler for omstilling av fagmiljø/ansatte som blir sterkt rammet av endringer. Dette potten må også benyttes til å justere rammen ved avvik som følge av differensierte satser og dempeledd.

Med vennlig hilsen,
Anne-Lise Sagen Major
Viserektor
NTNU i Ålesund

Notat

Til: Annette Ysland Ludvigsen

Kopi til:

Fra: Avdeling for utdanning

AUD_Hørings svar ny finansieringsmodell

Avdeling for utdanning takker for invitasjon til å gi innspill på ny finansieringsmodell.

Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes? Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?

Avdeling for utdanning foretrekker modellen «EU-demp». Vi ser behov for en målrettet støtteordning for medfinansiering av EU-prosjekter både for forskning og utdanning.

Finansieringsutvalgets rapport og modeller spesifiserer ikke om modellene inkluderer Erasmus+ utdanningsprosjekter. Avdeling for utdanning understreker behovet for å tydeliggjøre definisjonen av EU-prosjekter, og for å inkludere EUs rammeprogram for utdanning på lik linje med EUs rammeprogram for forskning.

Deltakelse i EUs rammeprogram for utdanning er strategisk viktig for NTNU, og tydelig vektlagt i NTNUs internasjonale utviklingsplan for 2022-2025. Regjeringen har høye ambisjoner om deltakelse i Erasmus+ programmet. *Strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet* ble lansert i 2021 og stiller både kvantitative og kvalitative mål for norsk deltakelse i programmet. NTNU er en viktig aktør i denne sammenhengen, og internasjonal utviklingsplan sier at NTNU skal øke sin deltakelse i tråd med regjeringens ambisjoner. Konkret spesifiserer internasjonal utviklingsplan følgende utviklingsmål for NTNU:

Postadresse Postboks 8900 7491 TRONDHEIM	Org.nr. 974 767 880 E-post: postmottak@ntnu.no http://www.ntnu.no	Besøksadresse Gunnerus gate 1, 4.-5. etg.	Telefon +47 73 59 50 00 Telefaks +47	Saksbehandler Svanhild Reitan Lande Tlf: +47
---	--	---	---	---

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

- NTNU skal øke sin deltagelse i samarbeidsprosjekter under Erasmus sammenlignet med forrige periode og da spesielt innen sentraliserte programmer.
- En større bredde av fagmiljøene skal øke sin deltagelse i Erasmus+ prosjekter sammenlignet med forrige rammeprogramperiode.

Finansieringsutvalgets rapport understreker at EU-prosjekter er utfordrende når det kommer til finansiering, og at det kan være behov for medfinansiering for å unngå at «en trang instituttøkonomi medfører at instituttet må unnlate å søke EU». Tilsvarende er Erasmus-prosjekter kun med-finansiert av EU og krever en betydelig egenandel fra deltagere. Institusjonelle støtteordninger bør dekke egenandelen knyttet til prosjektene for å sikre deltagelse.

I tidligere kartleggingsarbeid ved NTNU (2020), har instituttledere påpekt at dagens insentivmidler ved NTNU for Erasmus+ er for svake, og at egenandelen som faller på instituttene ikke er noe de har rygg til å bære ved underskudd. Dette fører til at instituttene og vitenskapelig ansatte er mindre motiverte til å initiere søknader til Erasmus+.

Notat

Til: Finansieringsutvalget v/sekretariatet

Kopi til:

Frå: Eiendomsavdelingen

Signatur: ML

Viser til høringsbrev vedrørende ny finansieringsmodell ved NTNU. I brevet ønskes det tilbakemelding på valg av finansieringsmodell, hvor det skisseres fire ulike varianter: «EU-Uten demp», «EU-demp», «Ikke-EU-Uten demp» og «Ikke-EU-demp». De konkrete spørsmålene det bes om tilbakemelding på dreier seg i stor grad om utdanning og studieplasser. Eiendomsavdelingen har ingen konkrete tilbakemeldinger på dette, og slutter seg derfor til anbefalingen fra finansieringsutvalget, ved valg av modell. I tillegg ønskes det tilbakemelding på andre momenter som bør belyses. Avdelingens kommentarer finnes i påfølgende avsnitt.

I høringsbrevet belyses NTNUs økonomiske utfordringsbilde. Punkt 3. i dette avsnittet beskriver følgende utfordring: «NTNU har et etterslep i utviklingen av organisasjon, systemer og bygningsmasse», hvor det videre beskrives at NTNU i dag opererer med en internhusleie som ikke dekker verdibevarende vedlikehold. Som en følge av dette har NTNU opparbeidet seg et vedlikeholdsetterslep som i dag estimeres til 700 millioner kroner.

Det ønskes her å presisere at dette vedlikeholdsetterslepet har oppstått til tross for økning i internhusleie i tråd med pris- og lønnsvekst frem til 2022. Dette tyder på at det reelle behovet for vedlikehold ikke dekkes i den gjeldende internhusleiesatsen. I tillegg til dette

---

Postadresse

7491 Trondheim
Norway
Høgskoleringen 1

Org.nr. 974 767 880

postmottak@ntnu.no
www.ntnu.no

Besøksadresse

Hovedbygningen

Telefon

+47 73595000

Sakshandsamar

har prisvekst i markedet vært høyere for deler av avdelingens aktivitet i de siste årene. Kostnader for ekstern innleie og tjenester i byggebransjen har økt mer enn det som har blitt kompensert gjennom økning i internhusleie. Internhusleien ved NTNU skal etter prinsippene i modellen være kostnadsdekkende. Vi kan derimot observere at nivået over tid har vært for lavt, og vedlikeholdsetterslepet vil trolig øke, da manglende kompensasjon av prisvekst de senere år har forsterket effekten av gapet mellom internhusleie og faktisk kostnadsnivå.

Videre vil et riktig internhusleienivå gi bedre incitament for brukerne mht. arealoptimalisering. Dagens nivå bidrar til en høyere etterspørsel etter areal enn økonomisk fornuftig, da bruker eksponeres for lavere leieutgifter enn det de reelle kostnadene tilsier. For høy arealletterspørsel vil bidra til å øke vedlikeholdsetterslepet.

Behovet for en økning av internhusleiesatsen bør vurderes i innføringen av ny finansieringsmodell, da dagens nivå ikke er tilstrekkelig for å opprettholde NTNUs ambisjon om TG1 på bygningsmassen. Konsekvensene av manglende finansiering av vedlikehold vil på sikt kunne være svært alvorlige for NTNU. Det legges derfor vekt på viktigheten av at dette hensyntas i vurderingene. Eiendomsavdelingen bistår gjerne i arbeidet med å identifisere riktig internhusleiesats, slik at den blir kostnadsdekkende.

Notat

Til: Seksjon for virksomhetsstyring

Kopi til:

Fra: Avdeling for forskning, innovasjon og eksterne relasjoner

---

Høringsvar fra FIE om ny finansieringsmodell ved NTNU

Vi takker for muligheten til å gi innspill til høringen om ny finansieringsmodell ved NTNU. I Avdeling for forskning, innovasjon og eksterne relasjoner ønsker vi ikke uttale oss om valg av modell da vi mener fakultetene og instituttene bedre kan kommentere hvilke mekanismer som gir de beste forutsetningene for langsiktighet og forutsigbarhet. Vi ønsker kun kort å uttale oss om hvilke bekymringer vi har for NTNUs evne til å prioritere forskning og innovasjon med utsiktene til strammere budsjetter.

Finansieringsmodellen skal gi stabilitet og forutsigbarhet slik at instituttene kan planlegge langsiktig for å bidra til å bygge opp under NTNUs strategi. Evalueringsrapporten peker på langsiktighet som et viktig prinsipp for instituttene. Evalueringsrapporten peker videre på at rammestyringsprinsippet fungerer godt og at nye finansieringsmodell skal fordele ressurser basert på dette prinsippet. Vi ser betydningen av å gi instituttene handlingsrom og forutsigbarhet til å gjøre langsiktige, strategiske prioriteringer.

Vår bekymring knyttet til **NTNUs evne til å prioritere ressurser til forskning og innovasjon** med stadig strammere økonomiske rammer forsterkes av en nasjonal finansieringsmodell som gir uttelling for aktivitetsendringer primært på utdanningsområdet. Den nasjonale finansieringsmodellen fordrer at NTNU sin interne fordeling legger til rette for langsiktige, strategiske prioriteringer som også inkluderer en satsing på forskning og innovasjon.

NTNUs kvalitetsmelding for forskning for 2023 viser gode resultater på flere områder. Disse resultatene er gjort mulig gjennom en **langsiktig, strategiske satsing på forskning**. Det er prioritert betydelige ressurser til infrastruktur, til å rekruttere og utvikle forskertalenter og til å gi mulighet til våre vitenskapelig ansatte til å prioritere tid til forskning. Kvalitetsmeldingen for forskning refererer videre til dialogmøter med fakultetene hvor de uttrykker en bekymring for NTNUs evne og mulighet til å fortsatt prioritere forskning og

---

Postadresse

7491 TRONDHEIM

Org.nr. 974 767 880E-post:
postmottak@ntnu.no
<http://www.ntnu.no>**Besøksadresse**Hovedbygningen, campus
Gløshaugen**Telefon**

+47

Telefaks

+47

SaksbehandlerRannveig Tellemand
Storeng

Tlf: +47 901 80 412

innovasjon, i en krevende økonomisk situasjon med fallende bevilgninger og en nasjonal finansieringsmodell som kun premierer disputerte doktorgrader innen forskning.

Finansieringsutvalgets har i sitt mandat å vurdere hvordan en finansieringsmodell kan **motvirke disinsentiver for forskning og innovasjon**. Vi mener dette blir særlig viktig, da en videreføring av den nasjonale finansieringsmodellen primært gir mulighet for å skape vekst i bevilgningsinntekt gjennom aktivitetsendring på utdanningsområdet. Vi er bekymret for at en direkte videreføring av den nasjonale finansieringsmodellen kan medføre aktivitetsforskyving fra forskning til utdanning, og at en direkte videreføring særlig vil redusere muligheten for mindre institutt, og institutt med trangere økonomi, til strategisk viktige forskningsprosjekter som ikke er fullfinansierte.

Evalueringsrapporten peker på hvordan nettoinntekter fra BOA-økonomien har en økende betydning for instituttene og fakultetene sine handlingsrom. Samtidig omtaler kvalitetsmeldingen for forskning den stadig tøffere konkurransen om forskningsmidler, både nasjonalt og internasjonalt. Høy kvalitet på forskningen er avgjørende for å vinne kampen om forskningsmidler. **Framtidige BOA-inntekter kan bidra til å gi instituttene et viktig handlingsrom**, og vi mener det er viktig at en finansieringsmodell ikke virker som et disinsentiv for dette.

Det er også NTNU sitt ansvar å levere langsiktig, grunnleggende forskning med høy kvalitet. Gode fagmiljø er en viktig forutsetning for at NTNU skal levere på vårt samfunnsoppdrag, både innenfor forskning, innovasjon og utdanning. Vi er bekymret for at **en manglende økonomisk evne til å prioritere forskning og innovasjon vil svekke våre fagmiljø**.

NTNUs internasjonale utviklingsplan slår fast at NTNU skal øke deltakelsen i Horisont Europa. Utviklingsavtalen med KD stiller også krav til NTNU om å øke utnyttelsen av EUs virkemiddelapparat. Finansieringsutvalget foreslår blant annet å inkludere medfinansiering for EU-prosjekter med åpen ramme i finansieringsmodellen. EU er en arena som stimulerer økt kvalitet og relevans. Vi understreker at en **synliggjøring av EU-aktivitet i finansieringsmodellen** kan virke positivt på NTNUs satsing på forskning og innovasjon.

Notat

Til: AUV-VIRK

Kopi til:

Fra: IT-avdelingen

Signatur:

IT-avdelingens svar på Høring om ny finansieringsmodell ved NTNU Ephortesak 22/13025

IT-avdelingen takker for muligheten til å svare på høringen fra Direktør for organisasjon og infrastruktur om ny finansieringsmodell ved NTNU.

Behandlingen på IT-avdelingen har foregått på følgende måte:

2024-03-21 – Gjort tilgjengelig og åpnet opp for innspill fra IT-avdelingen på Innsida

2024-04-02 – Frist for innspill fra avdelingen

2024-04-03 – Utkast til høringssvar ferdigstilt

2024-04-03 – Godkjent av IT-sjef

IT-avdelingen svarer på høringen som svar på spørsmålene som er stilt i høringen. Det har ikke kommet innspill fra IT-avdelingen i innspillsrunden, men høringssvaret er diskutert og utarbeidet av IT-direktørens stab, med støtte fra seksjon for IT-infrastruktur.

1. **Hvilken av de fire skisserte rammefordelingsmodellene foretrekkes?**
  - a. **Bør rammefordelingsmodellen dempe og utjevne effektene av aktivitetsendringer ved å redusere incentivstyrken på studiepoengproduksjonsindikatoren? Er i så fall en redusert incentivstyrke på 65 % et riktig nivå?**
  - b. **Bør rammefordelingsmodellen inkludere en medfinansiering for EU-prosjekt medåpen ramme? Vil i så fall medfinansieringsordningen for EU-prosjekter hindre at det oppstår økonomiske disincentiver for forskning? Er en kompensasjon på ca. 20 % et riktig nivå for å sikre en**

Postadresse

7491 Trondheim
Norway
Høgskoleringen 1

Org.nr. 974 767 880

postmottak@ntnu.no
www.ntnu.no

Besøksadresse

Hovedbygningen

Telefon

+47 73595000

Saksbehandler

medfinansiering?

IT-avdelingen anser det ikke som relevant å svare på hvilken modell som foretrekkes, da IT-avdelingen ikke påvirkes direkte av disse modellene. IT-avdelingen blir imidlertid påvirket av utfordringer som adresseres i høringsnotatet knyttet til manglende mekanismer for å omdisponere/gjennomføre gevinstrealisering av digitaliseringsprosjekter og FDVu-kostnader. IT-avdelingen blir er i stor grad påvirket av dette hvor gevinster skapes ut i hele organisasjonen, mens IT-avdelingens kostnader og arbeidsmengde øker. I tillegg er manglende finansiering for nødvendige investeringer i digital infrastruktur en utfordring for IT-avdelingen. Uforutsigbar finansiering med noen større tildelinger ved ujevne mellomrom gjør det svært utfordrende å få til god utvikling i IT-infrastruktur. Investeringer i digital infrastruktur medfører også FDVu-kostnader bl.a i form av programvarelisenser, vedlikehold, feilretting, samt at digital infrastruktur har et livsløp som gjør at det må gjøres nye investeringer i faste intervaller for å sikre trygg infrastruktur med høy standard.

IT-avdelingen vil adressere dette og andre utfordringer og behov på IT området under punkt 5. *“Er det andre momenter dere ønsker å belyse?”*

2. Bør fullføringsindikatoren i den nasjonale finansieringsmodellen videreføres i RFM

IT-avdelingen kommenterer ikke denne.

3. Ved studieplasstildelinger, bør rammefordelingsmodellen benytte en generell/flat sats for alle fagområder eller bør satsen differensieres mellom fagområder?

IT-avdelingen kommenterer ikke denne.

4. Vil den skisserte metoden for omfordeling av studieplasser på tvers av fakultet være en god måte for å hensynta både avgivende og mottakende fakultets behov?

IT-avdelingen kommenterer ikke denne.

5. Er det andre momenter dere ønsker å belyse?

IT-avdelingen opplever at finansieringsmodell på NTNU ikke fungerer godt nok for å kunne levere IT infrastruktur verktøy og tjenester som NTNU trenger. Som nevnt under punkt 1 som også er problematisert i høringsnotatet påvirkes IT-avdelingen i stor grad av manglende mekanismer for gevinstrealisering. Gevinster skapes i alle ledd i organisasjonen, mens kostnader, arbeidsmengde og kompleksitet øker for IT-avdelingen og mekanismer for å håndtere dette er utilstrekkelig og gir lite handlingsrom og forutsigbarhet for IT-avdelingen.

Mekanismer for investeringer i digital infrastruktur og FDVu-kostnader her heller ikke gode nok.

Videre er mangel på avtale og forutsigbarhet knyttet til IT-avdelingens leveranser til Digitaliseringsprogrammet utfordrende for IT-avdelingen. Dette er adressert en rekke ganger tidligere.

Generelt sett har kostnader knyttet til IT en brattere vekst enn generell prisvekst og de fleste andre fagområder. Det er satt i gang tiltak her med arbeid knyttet til å opprette lisensråd og prioriteringsråd, som er positivt, men det er lite sannsynlig at disse vil kunne løse alle utfordringer knyttet til dette.

Det pågår samtidig en enorm utvikling innen kunstig intelligens som i stor grad påvirker UH-sektor og NTNU. For IT-avdelingen vil en satsning på dette område medføre nye oppgaver med behov for ny kompetanse, større behov for kompetanseheving i virksomheten, samt nye og økte kostnader i form av lisenser og IT-infrastruktur.

I tillegg er det stor etterspørsel etter IT kompetanse, noe som gjør rekruttering utfordrende og legger press på lønnskostnader.

I høringsnotatet omtales NTNUs slanke administrasjon. Når det gjelder IT-avdelingen er den enda slankere enn de det er naturlig å sammenligne seg med. Eksempelvis hadde NTNU i 2022 29 ansatte per IT ansatt, og 142 studenter per IT ansatt, mens UiO har 19 ansatte per IT ansatt og 60 studenter per IT ansatt. Dette innebærer at hver IT ansatt på NTNU betjener i gjennomsnitt 53% flere ansatte og hele 137% flere studenter. I tillegg er NTNU fordelt på tre byer som innebærer at man må ha en del "doble" stillinger for å gi IT støtte lokalt.

	NO_NTNU	NO_UiO
Institution staff / IT FTE	29	19
Student FTE / IT FTE	142	60

Kilde: BenchIT 2022

IT-avdelingen har data som viser at NTNU har en lavere bemanning på IT området en sammenlignbare universitets- og høyskoler. NTNU deltar i et europeisk samarbeid som viser IT-kostnader på mer enn 30 universiteter og høyskoler i Europa, med utvikling over mange år.

IT-avdelingens fagområder inngår i alle deler av NTNUs virksomhet og det forventes at alle ansatte og studenter skal ha tilgang til trygg digital infrastruktur, og trygge digitale verktøy og tjenester for å skape kunnskap for en bedre verden. For IT-avdelingen er det helt avgjørende med en finansieringsmodell med rammer som gjør IT-avdelingen i stand til å levere på disse områdene.

Totalfinansieringsmodellen er nok mest aktuell for å håndtere disse utfordringene og IT-avdelingen ønsker en dialog fremover for å få på plass en god modell for forutsigbar finansiering av IT på NTNU.

Punkter fra Tore:

- Det er Totalfinansieringsmodellen som er viktig for oss.
- Høringen bruker mye tid på å omtale NTNUs slanke administrasjon, det er en invitasjon til å påpeke vår enda slankere IT-avdeling! Her er det plass til BenchIT tall.
- Gevinstrealisering og digitale løsninger: Her bør det påpekes at i alle fall noen av de digitale løsningene vi tar i bruk som fører til MER arbeid er påtvunget utenfra.
- Rammestyring går på bekostning av gevinstrealisering hvis det ikke finnes gode mekanismer for omfordeling.

Notat

Til: Direktør for organisasjon og infrastruktur

Kopi til:

Fra: NTNU Universitetsbiblioteket

Signatur:

Høringsvar, ny finansieringsmodell ved NTNU

Vi takker for invitasjonen til å delta i høring om ny finansieringsmodell ved NTNU.

Flere av hovedfunnene i evalueringsrapporten (2022) er relevante og svært tidsaktuelle utfordringer for NTNU Universitetsbiblioteket (UB), og bidrar til en ikke bærekraftig økonomi i foreliggende langtidsbudsjett. Dette gjelder spesielt følgende hovedfunn i rapporten:

- *«Dagens finansieringsmodeller inneholder ingen mekanismer for å tilpasse kapasiteten i Fellesadministrasjonens tjenesteproduksjon i takt med etterspørselen fra resten av organisasjonen. Økt vitenskapelig kapasitet ved fakultetene i perioden har gitt økte kostnader uten tilhørende finansiering på mellom 50 og 60 millioner kroner for Felles-administrasjonen»*
For UB har økt vitenskapelig kapasitet i perioden medført korresponderende høyere publiseringsaktivitet og dertil høyere publiseringskostnader, i tillegg til økt bruk av våre forskningsstøttetjenester generelt.
- *Dagens finansieringsmodell har ingen mekanismer for å omdisponere/gjennomføre gevinstrealisering av digitaliseringsprosjekter. Dette gjør det krevende for de som bærer FDVu-kostnaden å tilføre nok ressurser til å drifte og forvalte løsningene.*
UB har gjennomføringsansvar for Forskningsdata-prosjektet sammen med IT, og har også FDVu-ansvar sammen med IT for tjenester som utvikles og idriftsettes av prosjektet. FDVu-kostnader er identifisert, men finansiering utover prosjektperioden er ikke avklart.
- *Dagens internhusleiemodell er utarbeidet med formål å effektivisere arealbruken. Det er behov for å se på hvordan fellesarealer finansieres, og hvilke incentiver man skal ha for å oppnå mer effektiv bruk av fellesarealer.*
UB belastes som eneste avdeling i Fellesadministrasjonen interne husleiekostnader over avdelingens driftsbudsjett. Husleieøkningen på ca. 10% i 2024 ble ikke kompensert i rammefordelingsmodellen bevilgningsinntekt, og bidrar vesentlig til ubalanse i avdelings langtidsbudsjett. Det foreligger heller ingen incentiver for å redusere arealbruken. Ifm. overføring av læringsarealer fra UB til

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	post@ub.ntnu.no	Høgskoleringen 1 Hovedbygningen	+47 73595110	Sølvi Karlsen solvi.karlsen@ntnu.no
Norway	www.ntnu.no/ub			Tlf: 73559676

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

Utdanningsavdelingen i 2022 ble bevilgningsinntekten redusert tilsvarende reduksjonen i internhusleie. Slik våre tjenester er innrettet med arealer som del av NTNUs infrastruktur for studenter oppleves ikke mekanismene i internhusleiemodellen som incentiver for å redusere arealbruken.

Vi kan ikke se at de foreslåtte finansieringsmodellene adresserer disse utfordringene, og foreslår at det gjøres et eget utredningsarbeid for hvordan kostnadstyper som avdelingene i FA ikke har egen styring og kontroll over, men som er nødvendig for å levere forventede tjenester til hele NTNU, skal håndteres i framtidig finansieringsmodell.

Vi betrakter Universitetsbiblioteket som en del NTNUs felles infrastruktur bestående av de fysiske bibliotekene, litteratur- og publiseringsressurser, og med faglige tilknyttede bibliotekstjenester. For UB er det viktig at med en totalfordelingsmodell som også tar høyde for at avdelinger i fellesadministrasjonen påvirkes av aktivitetene i kjernevirksomheten.